

ตัวอย่างคำถามคำตอบข้อสอบ

คำถาม นายเขียวทำหนังสือเงินกู้จากนายแดงสามแสนบาท โดยนายแดงเป็นผู้ไปติดต่อนายขาวให้เซ็นสัญญาค้ำประกันหนี้เงินกู้นี้ แต่นายเขียวคัดค้านไม่ยินยอมด้วย ต่อมาเมื่อหนี้ถึงกำหนดชำระ นายเขียวไม่ชำระหนี้ นายแดงจึงเรียกร้องให้นายขาวชำระหนี้ นายขาวได้ชำระหนี้ทั้งหมดไปแล้วจึงมาฟ้องเรียกร้องจากนายเขียว นายเขียวต่อสู้ว่านายเขียวไม่ต้องรับผิดชอบ เพราะนายขาวเป็นบุคคลภายนอกที่มิได้มีส่วนได้เสียในหนี้เงินกู้นี้ จึงไม่อาจเข้าค้ำประกันโดยชัดกับเจตนาของลูกหนี้ได้ เมื่อนายเขียวไม่ยินยอมให้นายขาวค้ำประกันหนี้รายนี้ สัญญาระหว่างนายขาวกับนายแดงจึงไม่ใช่สัญญาค้ำประกัน และเมื่อนายเขียวไม่ได้มีนิติสัมพันธ์อย่างใดกับนายขาวเลย นายขาวจึงไม่มีสิทธิไล่เบี่ยนายเขียวได้ ดังนี้ ให้ท่านวินิจฉัยว่า ข้อต่อสู้ของนายเขียวฟังขึ้นหรือไม่ เพราะเหตุใด

คำตอบ หลักกฎหมาย ป.พ.พ. มาตรา 680 วรรคหนึ่ง

วินิจฉัย ข้อต่อสู้ของนายเขียวฟังไม่ขึ้น เพราะสัญญาค้ำประกันเป็นสัญญาระหว่างบุคคลภายนอกกับเจ้าหนี้โดยไม่ต้องอาศัยความยินยอมจากลูกหนี้ สัญญาระหว่างนายขาวกับนายแดงจึงเป็นสัญญาค้ำประกัน (5 คะแนน) และเมื่อนายขาวเป็นผู้ค้ำประกันจึงเป็นผู้มีส่วนได้เสียในหนี้รายนี้ เมื่อเข้าใช้หนี้แทนนายเขียวลูกหนี้ จึงรับช่วงสิทธิของเจ้าหนี้และมีสิทธิไล่เบี่ยนายเขียวได้ แม้ว่าลูกหนี้กับผู้ค้ำประกันจะไม่มีนิติสัมพันธ์ในทางสัญญากันก็ตาม เพราะการรับช่วงสิทธิและสิทธิไล่เบี่ยเกิดขึ้นโดยบทบัญญัติของกฎหมาย

คำถาม เปิดกู้เงินห้าหมื่นแสนบาท โดยได้จำนองที่ดินของเปิดแปลงหนึ่งเป็นประกัน และมีใ้ทำหนังสือค้ำประกันหนี้รายนี้ด้วย โดยสัญญาค้ำประกันข้อหนึ่งระบุว่าผู้ค้ำประกันยอมรับผิดร่วมกับกับลูกหนี้ ต่อมาหลังจากที่เปิดผิดนัดไม่ชำระหนี้แล้ว ใ้ผู้ค้ำประกันได้ถึงแก่ความตาย มรดกของใ้ตกแก่ใ้ผู้เป็นทายาท ท่านจึงเรียกให้เปิดและใ้ร่วมกันรับผิดชอบใช้หนี้เงินกู้ ดังนี้

(ก) ใ้จะกล่าวอ้างได้หรือไม่ว่า คนไม่ต้องรับผิดชอบในหนี้รายนี้ เพราะสัญญาค้ำประกันระงับไปแล้วด้วยความตายของใ้ผู้ค้ำประกัน

(ข) ใ้จะเรียกร้องให้ท่านทำการบังคับจำนองเอาที่ดินจำนองของเปิดเสียก่อนได้หรือไม่

คำตอบ หลักกฎหมาย ป.พ.พ.มาตรา 690, 691

วินิจฉัย

ก) ถ้าประกันไม่ใช้สัญญาเฉพาะตัว หากว่าหนี้ของลูกหนี้เกิดขึ้นแล้วในขณะที่ผู้ค้ำประกันตาย สัญญาค้ำประกันย่อมไม่ระงับ ไปด้วยความตายของผู้ค้ำประกัน กล่าวคือ ความรับผิดชอบตามสัญญาค้ำประกันนั้น เป็นมรดกตกทอดไปยังทายาทของผู้ค้ำประกัน ดังนั้น ไซ้จะอ้างว่าสัญญาค้ำประกันระงับสิ้นไม่ได้ สัญญาค้ำประกันนั้นผูกพันไซ้ แต่ทั้งนี้ไซ้ก็ไม่ต้องรับผิดชอบไปกว่าทรัพย์มรดกที่ตกทอดถึงตน (เทียบคำพิพากษาฎีกาที่ 1343/2520)

ข) ไซ้จะแข็งให้ห้ามไปบังคับจำนองเอาที่ที่ดินจำนองของเปิดเสียก่อนไม่ได้ เพราะการค้ำประกันโดยที่ผู้ค้ำประกันยอมรับผิดร่วมกันกับลูกหนี้ นั้น ผู้ค้ำประกันย่อมไม่มีสิทธิตามมาตรา 690

คำถาม กล่าวทำหนังสือกู้เงินหาญหนึ่งแสนบาท โดยมีชาญและชัยจดทะเบียนจำนองที่ดินของตนคนละหนึ่งแปลงเป็นประกันหนี้เงินกู้รายนี้ โดยในสัญญาระบุจำนวนเงินจำนองไว้ว่า ที่ดินของชาญจำนองห้าหมื่นบาทและที่ดินของชัยจำนองห้าหมื่นบาท ต่อมาเมื่อหนี้ถึงกำหนดชำระและกล้าไม่ชำระหนี้ หาญจึงดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมายฟ้องบังคับจำนองเอาจากที่ดินของชาญ โดยขายทอดตลาดได้เงินมาใช้หนี้เพียงสามหมื่นบาท ดังนี้ ระหว่างหาญ ชาญ และชัย แต่ละคนจะมีสิทธิและหน้าที่ต่อกันอย่างไรบ้างหรือไม่ เพราะเหตุใด

คำตอบ หลักกฎหมาย ป.พ.พ. มาตรา 710 วรรคสอง (2), มาตรา 725

วินิจฉัย 1) สิทธิและหน้าที่ระหว่างหาญกับชาญ

- หาญบังคับได้เท่าราคาที่เขาขายได้ คือ สามหมื่นบาทเท่านั้น ส่วนที่ขาดจากที่ตกลงตกเป็นพับไป (ฎีกา 531/2513)

2) สิทธิและหน้าที่ระหว่างหาญกับชัย

- หาญมีสิทธิบังคับจำนองเอาจากที่ดินของชัยได้เท่าจำนวนเงินจำนองที่ตกลงกันคือ ห้าหมื่นบาท

3) สิทธิและหน้าที่ระหว่างชาญกับชัย

- ชาญผู้จำนองย่อมไม่มีสิทธิไล่เบี้ยชัยผู้จำนองด้วยกันในทุกกรณี

คำถาม นาย ก. กู้เงิน นาย ข. เป็นจำนวนเงิน 100,000 บาท โดยเอารถยนต์มาจำนำไว้เป็นประกันหนี้ โดยมีข้อตกลงในสัญญาว่า นาย ก. ยินยอมให้ นาย ข. เอารถยนต์ที่จำนำไปให้คนเช่าขับเป็นรถแท็กซี่ได้

ดังนี้ เมื่อได้ค่าเช่ามาถือเป็นดอกผลนิติบัญญัติ นาย ข. ผู้รับจำนำจะจัดสรรชำระหนี้อย่างไรกรณีหนึ่ง

อีกกรณีหนึ่ง ถ้านาย ก. กู้เงินนาย ข. เป็นจำนวนเงิน 100,000 บาทแล้วนำแม่โคจำนำไว้เป็นประกันหนี้ ต่อมาแม่โคได้ตกลูกออกมาแล้ว นาย ข. ได้นำลูกโคไปขายเพื่อนำเงินมาชำระหนี้ที่ค้างชำระจะได้หรือไม่

คำตอบ หลักกฎหมาย : ป.พ.พ.มาตรา 761, 758

วินิจฉัย กรณีที่หนึ่ง นาย ข. ผู้รับจำนำต้องจัดสรรเอาเงินค่าเช่าชำระเป็นค่าดอกเบี้ยที่ค้างชำระเสียก่อน และถ้ามีเงินเหลือก็นำไปชำระหนี้ต้นเงินกู้ ตาม ป.พ.พ.มาตรา 761

กรณีที่สอง นาย ข. จะนำลูกโคไปขายเพื่อนำเงินมาชำระหนี้ที่ค้างชำระไม่ได้ เพราะนาย ข. ไม่ใช่เจ้าของแม่โค และลูกโคที่ตกลูกออกมา ผู้เป็นเจ้าของคือ นาย ก. ผู้จำนำ แต่นาย ข. ในฐานะผู้รับจำนำย่อมมีสิทธิที่จะยึดทรัพย์สินคือแม่โค ไว้จนกว่าจะได้รับชำระหนี้ตาม ป.พ.พ. มาตรา 758 ได้ อีกทั้งตาม ป.พ.พ.มาตรา 761 มิได้กล่าวถึงดอกผลธรรมดา คงบัญญัติแต่เฉพาะดอกผลนิติบัญญัติ ดังนั้น นาย ข. ผู้รับจำนำจึงนำลูกโคไปขายเพื่อนำเงินมาชำระหนี้ที่ค้างชำระไม่ได้ดังกล่าว

คำถาม ก) เอกทำสัญญารับจ้างสร้างบ้านให้โท มีกำหนดว่าจะทำให้แล้วเสร็จภายในสามเดือนต่อมาตรีทำสัญญากับโทว่า ถ้าเอกผิดสัญญายอมให้โทปรับตรีเป็นเงินวันละหนึ่งพันบาท โดยที่เอกมิได้ยินยอมด้วย

ข) จัควาทำสัญญาประกันตัวจำเลยไว้ต่อศาล

สัญญาระหว่างตรีกับโทใน ข้อ ก) และสัญญาในข้อ ข) มีผลบังคับได้เป็นสัญญา คำประกันตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์หรือไม่ เพราะเหตุใด

คำตอบ หลักกฎหมาย ป.พ.พ. มาตรา 680 วรรคแรก

วินิจฉัย

ก) สัญญาระหว่างตรีกับโทจึงไม่มีหนี้ประธาน ไม่เข้าลักษณะเป็นสัญญา คำประกันตาม ป.พ.พ. แต่ใช้บังคับได้ในระหว่างคู่สัญญา

ข) สัญญาประกันตัวจำเลยในคดีอาญา หากจำเลยหลบหนีไม่มาตามกำหนดนัด การบังคับจำเลยก็เพียงจะออกหมายจับ จะบังคับเอาแก่ทรัพย์สินเหมือนบังคับชำระหนี้ไม่ได้ จึงเป็นสัญญาที่จัดว่าผู้ประกันทำให้ไว้ต่อศาล ซึ่งไม่ได้มีหนี้ประธาน ไม่เข้าลักษณะสัญญาค้ำประกันตาม ป.พ.พ. แต่มีผลบังคับได้ตามกฎหมายอื่น

คำถาม ลูกหนี้ทำหนังสือกู้ยืมเงินจากเจ้าหนี้หนึ่งแสนบาท มีกำหนดใช้คืนสามปีโดยมีผู้ค้ำประกันลงชื่อในสัญญากู้ยืมเงินรายนี้ สองปีต่อมาลูกหนี้ถูกศาลพิพากษาให้เป็นคนล้มละลาย ดังนี้ หากเจ้าหนี้ทวงถามให้ผู้ค้ำประกันชำระหนี้ในระหว่างที่ยังไม่ครบสามปีโดยไม่เรียกร้องให้ลูกหนี้ชำระหนี้ก่อน ผู้ค้ำประกันจะมีข้อต่อสู้อย่างไร หรือไม่ เพราะเหตุใด

คำตอบ หลักกฎหมาย ป.พ.พ. มาตรา 687

วินิจฉัย จากข้อเท็จจริงลูกหนี้ถูกศาลพิพากษาให้เป็นคนล้มละลายก่อนครบกำหนดเวลาชำระหนี้ลูกหนี้จึงไม่อาจถือเอาประโยชน์แห่งเงื่อนไขนับตั้งแต่ถูกศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดแล้ว แต่ผู้ค้ำประกันยังอ้างกำหนดเวลาชำระหนี้ได้ตามหลักกฎหมายข้างต้น

ดังนั้นผู้ค้ำประกันจะต่อสู้ยังไม่ต้องรับผิดชอบโดยอ้างกำหนดเวลาชำระหนี้ได้

คำถาม นายเขียวทำหนังสือกู้ยืมเงินนายแดงสามแสนบาทโดยมีนายขาวจดทะเบียนจำนองที่ดินของตนเป็นประกันหนี้ ต่อมาหนี้รายนี้ขาดอายุความแล้ว นายแดงได้ดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมายฟ้องบังคับจำนองยึดที่ดินที่จำนองของนายขาวขายทอดตลาดได้เงินชำระหนี้สามแสนบาทพร้อมดอกเบี้ยครบถ้วน นายขาวจึงฟ้องเรียกเงินจำนวนสามแสนบาทพร้อมดอกเบี้ยคืนจากนายเขียว ถ้านายเขียวจะต่อสู้ว่าหนี้ขาดอายุความแล้วในเมื่อนายขาวรับช่วงสิทธิของนายแดง นายขาวจึงไม่อาจฟ้องเรียกเงินคืนจากนายเขียวได้

จากข้อต่อสู้ของนายเขียวดังกล่าว ให้ท่านวินิจฉัยว่านายขาวจะมีสิทธิฟ้องเรียกเงินคืนจากนายเขียวได้หรือไม่ เพราะเหตุใด และถ้านายเขียวมิได้ยกอายุความขึ้นเป็นข้อต่อสู้ คำวินิจฉัยของท่านจะเปลี่ยนแปลงหรือไม่ อย่างไร

คำตอบ หลักกฎหมาย ป.พ.พ. มาตรา 724 วรรคสอง

วินิจฉัย ข้อต่อสู้ของนายเขียวฟังไม่ขึ้น เพราะกรณีนี้มีใช้กรณีรับช่วงสิทธิของเจ้าหนี้ เป็นกรณีที่ ป.พ.พ. มาตรา 724 วรรคสอง ให้สิทธิแก่ผู้จำนองเองที่จะได้รับเงินใช้คืนจากลูกหนี้ ดังนั้น

นายขาวจึงมีสิทธิฟ้องเรียกเงินคืนจากนายเขียวได้ และแม้ว่านายเขียวจะมีได้ยกอายุความขึ้นเป็นข้อต่อสู้ คำวินิจฉัยก็ไม่เปลี่ยนแปลง เพราะกรณีนี้ไม่เกี่ยวกับอายุความดังกล่าวแต่อย่างใด

คำถาม ก. การบังคับจำนำ เจ้าหนี้ได้เอาทรัพย์สินที่จำนำออกขายทอดตลาดเพื่อนำเงินมาชำระหนี้โดยมิได้ฟ้องศาล ลูกหนี้จะอ้างว่าเจ้าหนี้ใช้สิทธิโดยไม่สุจริตได้หรือไม่ เพราะเหตุใด

ข. ในการบังคับชำระหนี้จำนำ จำเป็นหรือไม่ว่าเจ้าหนี้จะต้องบังคับจำนำเสมอไป

คำตอบ หลักกฎหมาย ป.พ.พ. มาตรา 764, มาตรา 214 และคำพิพากษาฎีกาที่ 485/2513

วินิจฉัย

ก. การบังคับจำนำตาม ป.พ.พ. มาตรา 764 ผู้รับจำนำมีสิทธิที่จะเอาทรัพย์สินที่จำนำออกขายทอดตลาดได้โดยไม่ต้องฟ้องศาล

ดังนั้น ลูกหนี้จะอ้างว่าเจ้าหนี้ใช้สิทธิโดยไม่สุจริตไม่ได้

ข. การบังคับจำนำ เจ้าหนี้ไม่จำเป็นต้องบังคับจำนำเสมอไป เจ้าหนี้จะฟ้องลูกหนี้บังคับให้ชำระหนี้อย่างเจ้าหนี้สามัญก็ได้ตาม ป.พ.พ.มาตรา 214 หรือจะบังคับชำระหนี้จากทรัพย์สินที่จำนำอย่างหนึ่งอย่างใดก็ได้ การจำนำมิได้ผูกพันผู้รับจำนำให้ต้องบังคับจำนำเฉพาะแต่ทางเดียว ฉะนั้นโจทก์จะใช้สิทธิบังคับลูกหนี้อย่างหนึ่งสามัญโดยสละบุริมสิทธิที่โจทก์มีเหนือทรัพย์สินที่จำนำก็ย่อมทำได้ (คำพิพากษาฎีกาที่ 485/2513)

คำถาม เขียวผู้เยาว์ทำหนังสือสัญญาซื้อรถจักรยานยนต์จากแดง โดยมีใครรับความยินยอมจากผู้แทนโดยชอบธรรม ขาวทำหนังสือสัญญาค้ำประกันการชำระราคาที่ตั้งของเขียว โดยที่ขาวไม่รู้ว่าเขียวเป็นผู้เยาว์ ภายหลังจากนั้นขาวรู้ว่าเขียวเป็นผู้เยาว์ทำสัญญาซื้อรถจักรยานยนต์จากแดง โดยมีใครรับความยินยอมจากผู้แทนโดยชอบธรรม ซึ่งทำให้สัญญาซื้อขายนี้เป็น โมฆียะ

หากขาวประสงค์จะขบอกล้าง โมฆียกรรมเพื่อเป็นข้อต่อสู้กับเจ้าหนี้ ให้ท่านแนะนำเกี่ยวกับสิทธิหน้าที่ความรับผิดชอบของขาว ในกรณีดังกล่าวจะมีขั้นตอนตามกฎหมายอย่างไรบ้าง

คำตอบ หลักกฎหมาย ป.พ.พ. มาตรา 681 วรรคสาม และ มาตรา 694

วินิจฉัย

1. สิทธิของขาว

จากข้อเท็จจริงที่ว่าขาวไม่รู้ในขณะทำสัญญาค้ำประกันว่าเขียวเป็นผู้เยาว์ซึ่ง ไม่อยู่ใน

บังคับของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 681 วรรคสาม ขวดย่อมมีสิทธิขอกู้ต่อผู้ของ ลูกหนี้ขึ้นต่อผู้เจ้าหนี้ได้ แต่ตามอุทธรณ์ยังไม่มียกข้อต่อผู้ของลูกหนี้ เพราะผู้มีสิทธิบอกล้างยังมีได้ บอกล้างโมฆะกรรม ขาวไม่ใช่ผู้มีสิทธิบอกล้างโมฆะกรรมตามที่กฎหมายกำหนด จึงไม่มีสิทธิ บอกล้างโมฆะกรรมเอง

2. หน้าที่ความรับผิดชอบของขาว

เมื่อยังไม่การบอกล้างโมฆะกรรม สัญญาซื้อขายที่เป็น โมฆะก็ยังคงสมบูรณ์ใช้บังคับ ได้ ขาวผู้ค้ำประกันยังต้องรับผิดชอบตามสัญญาค้ำประกัน

คำถาม ชาก กู้เงิน มี หนึ่งแสนบาท โดยจำนองที่ดินของคนแปลงหนึ่งเป็นประกัน และมี สอดทำหนังสือสัญญาค้ำประกันนี้รายนี้ด้วย ข้อสัญญาค้ำประกันข้อหนึ่งระบุว่า สอดผู้ค้ำประกัน ขอมรับผิดชอบร่วมกันกับชากผู้เป็นลูกหนี้ ดังนี้

(ก) สัญญาค้ำประกันรายนี้ สอดผู้ค้ำประกันไม่มีฐานะเป็นผู้ค้ำประกันอีกต่อไป ใช่หรือไม่

(ข) หลังจากชากผิดนัดไม่ชำระหนี้ หากมีเรียกให้สอดชำระหนี้ สอดผู้ค้ำประกันจะเกี่ยว ให้มีไปดำเนินการบังคับจำนองเอาที่ที่ดินจำนองของชากเสียก่อน ได้หรือไม่

คำตอบ หลักกฎหมาย ป.พ.พ. มาตรา 691

วินิจฉัย

(ก) การทำสัญญาค้ำประกันในลักษณะที่ผู้ค้ำประกันขอมรับผิดชอบร่วมกันกับลูกหนี้ นี้ได้ หมายความว่าผู้ค้ำประกันจะหมดสิ้นฐานะความเป็นผู้ค้ำประกัน เพียงแต่ผู้ค้ำประกันสิ้นสิทธิบาง อย่างไปเท่านั้น เช่น ที่จะยกข้อต่อผู้ตาม มาตรา 688 – 690 แต่ถึงอย่างไรผู้ค้ำประกันก็ยังคงฐานะ ความเป็นผู้ค้ำประกันอยู่เสมอ

(ข) สอดผู้ค้ำประกันจะเกี่ยวให้เจ้าหนี้ทำการบังคับจำนองเอาที่ที่ดินจำนองของลูกหนี้เสีย ก่อนไม่ได้ เพราะกรณีต้องด้วย มาตรา 691 ผู้ค้ำประกันยอมไม่มีสิทธิตาม มาตรา 690

คำถาม ชวดทำหนังสือกู้เงินจตุสามแสนบาท โดยจดทะเบียนจำนองที่ดินของตนราคาสอง แสนห้าหมื่นบาทไว้เป็นประกัน และยังมีชวลเป็นผู้ค้ำประกันนี้รายนี้ด้วย ต่อมาชวด โอน กรรมสิทธิ์ในที่ดินที่จำนองแปลงนี้ให้แก่ชวล ชวลในฐานะผู้รับโอนทรัพย์สินซึ่งจำนองประสงค์ จะไถถอนจำนอง

ให้ท่านวินิจฉัยว่าขาลมสิทธิไถ่ถอนจำนองหรือไม่ การไถ่ถอนจำนองในกรณีนี้ต้องอาศัยความยินยอมของเจ้าหนี้ผู้รับจำนองหรือไม่ และยังมีทางอื่นอีกหรือไม่ที่ขาลมจะทำให้ที่ดินแปลงดังกล่าวปลอดจากจำนอง

คำตอบ หลักกฎหมาย ป.พ.พ. มาตรา 736 มาตรา 744(1)

วินิจฉัย

1. การไถ่ถอนจำนอง

ขาลมเป็นผู้รับโอนทรัพย์สินซึ่งจำนอง แต่ก็เป็นผู้ค้ำประกันด้วย จึงไม่มีสิทธิไถ่ถอน หากประสงค์จะไถ่ถอนจำนองต้องเสนอไปที่ฉลภู หากฉลภูเจ้าหนี้ตกลงยินยอมด้วย การไถ่ถอนก็จะเกิดขึ้นได้ ดังนั้นการไถ่ถอนจำนองกรณีนี้ต้องอาศัยความยินยอมของเจ้าหนี้ผู้รับจำนอง

2. ทางอื่น

ในทางอื่นทางหนึ่งก็คือ ขาลมสามารถทำให้หนี้รายนี้ระงับลงโดยการชำระหนี้และอุปกรรมของลูกหนี้ทั้งหมด ย่อมทำให้การจำนองระงับลง ที่ดินแปลงดังกล่าวก็ปลอดจากจำนอง

คำถาม นายแสนกู้เงินนายสมาน 6,000 บาท โดยมีนายฉัตรชัยมอบสร้อยคอจํานำเป็นประกันหนี้ไว้ การกู้ยืมเงินและจํานำไม่ได้ทำหลักฐานเป็นหนังสือ ต่อมาหนี้ถึงกำหนดชำระ นายแสนผิดนัด นายสมานได้มีหนังสือบอกกล่าวให้นายแสนและนายฉัตรชัยชำระหนี้ แต่นายแสนและนายฉัตรชัยไม่ชำระ นายสมานจึงเอาสร้อยคอที่รับจํานำออกขายทอดตลาดได้เงินสุทธิเพียง 4,000 บาท ดังนี้ นายสมานจะฟ้องเรียกหนี้ที่ยังขาดอยู่ 2,000 บาท และนายฉัตรชัยผู้จํานำได้หรือไม่

คำตอบ หลักกฎหมาย ป.พ.พ. มาตรา 767 ประกอบมาตรา 653

วินิจฉัย การจํานำ กฎหมายมิได้บังคับว่าจะต้องมีหลักฐานเป็นหนังสือ จึงบังคับจํานำโดยการเอาทรัพย์สินที่จํานำออกขายทอดตลาดได้ เมื่อบังคับจํานำแล้วได้เงินน้อยกว่าจำนวนหนี้ที่ค้างชำระ ลูกหนี้ยังต้องรับผิดชอบในส่วนที่ขาดอยู่ ตาม ป.พ.พ. มาตรา 767 วรรคสอง

ในกรณีนี้ มูลหนี้ที่จํานำเป็นประกันคือ การกู้ยืมเงินซึ่งตาม ป.พ.พ. มาตรา 653 จะต้องมีหลักฐานแห่งการกู้ยืมเป็นหนังสือ จึงจะฟ้องร้องให้บังคับคดีได้ แต่การกู้ยืมเงินรายนี้ไม่ได้ทำหลักฐานเป็นหนังสือไว้

นายสมานจะฟ้องเรียกหนี้ที่ยังขาดอยู่ 2,000 บาท จากนายแสนลูกหนี้ไม่ได้ และนายสมานจะฟ้องเรียกหนี้ที่ยังขาดอยู่จากนายฉัตรชัยผู้จํานำก็ไม่ได้เพราะนายฉัตรชัยไม่ใช่ลูกหนี้ เป็นแต่เพียง

ผู้เอาทรัพย์สินมาจำหน่ายเป็นประกันหนี้ และเมื่อมีการบังคับจำหน่ายแล้ว จำนำยืมระงับสิ้นไป

คำถาม (ก) จันกั๊มเงินพุดสามหมื่นบาท สุกลงชื่อในหนังสือส่งไปถึงเสามีข้อความว่า ขอให้เสาช่วยเป็นผู้ค้ำประกันหนี้ที่จันกั๊มเงินพุดไปสามหมื่นบาท และถ้าเสาคงต้องเสียหายอันเกิดจากการค้ำประกันหนี้รายนี้ สุกยินดีรับผิดชอบทั้งสิ้น เสาคงลงด้วย เสาจึงลงชื่อในหนังสือค้ำประกันหนี้รายดังกล่าวต่อพุด

(ข) เขียวทำสัญญารับจ้างสร้างบ้านให้แดง มีกำหนดว่าจะสร้างให้แล้วเสร็จภายในสามเดือน ต่อมาขาวทำสัญญากับแดงว่า ถ้าเขียวผิดสัญญาขาวยอมให้แดงปรับเป็นเงินวันละหนึ่งพันบาท ทั้งนี้เขียวมิได้ยินยอมด้วย

สัญญาระหว่างสุกกับเสาคตามข้อ (ก) และสัญญาระหว่างขาวกับแดงตามข้อ (ข) มีผลบังคับได้เป็นสัญญาค้ำประกันหรือไม่ เพราะเหตุใด

คำตอบ หลักกฎหมาย ป.พ.พ. มาตรา 680 วรรคแรก

วินิจฉัย

ก) ตามหลักกฎหมายข้างต้นจะเห็นได้ว่าสัญญาค้ำประกันต้องเป็นสัญญาที่บุคคลภายนอกทำกับเจ้าหนี้ แต่ในข้อเท็จจริงตามอุทาหรณ์เป็นการทำสัญญาระหว่างบุคคลภายนอกด้วยกันเอง มิได้ทำกับเจ้าหนี้ ดังนั้นสัญญาระหว่างสุกกับเสาคจึงไม่ใช่สัญญาค้ำประกันแต่เป็นสัญญาที่บังคับได้ระหว่างคู่สัญญา

ข) ตามหลักกฎหมายข้างต้น สัญญาค้ำประกันที่ทำกับเจ้าหนี้ก็เพื่อชำระหนี้ของลูกหนี้ ถ้าลูกหนี้ไม่ชำระหนี้ นั้น จึงต้องมีหนี้ประธานหรือหนี้ของลูกหนี้ แต่ในข้อเท็จจริงตามอุทาหรณ์ ข้อตกลงเรื่องเบี้ยปรับเป็นเงินวันละหนึ่งพันบาทลูกหนี้มิได้ตกลงด้วยจึงมิใช่หนี้ของลูกหนี้หรือกล่าวได้ว่าสัญญาระหว่างขาวกับแดงไม่มีหนี้ประธาน จึงไม่ใช่สัญญาค้ำประกัน แต่ก็บังคับกันได้ระหว่างคู่สัญญา

คำถาม เอกกั๊มเงินโท โดยมีตรีเป็นผู้ค้ำประกัน ความในสัญญาค้ำประกันข้อหนึ่งระบุว่า “แม้หนี้ระงับด้วยเหตุหนึ่งเหตุใด ผู้ค้ำประกันก็จะยังคงยอมรับผิดชอบชำระหนี้แทนให้ทั้งสิ้น” หลังจากหนี้ถึงกำหนดชำระแล้ว โทปล่อยเวลาให้ล่วงเลยไปประยะหนึ่ง จึงค่อยทวงถามให้เอกและ

ตรีชำระหนี้ แต่ไม่มีใครยอมชำระ โจทก์ฟ้องให้เอกและตรีร่วมกันรับผิดชอบชำระหนี้เงินกู้ยืม หากข้อเท็จจริงปรากฏว่า หนี้เงินกู้นี้ขาดอายุความแล้ว ดังนี้

ก) ข้อความในสัญญาค้ำประกันที่ว่า "แม้หนี้ระงับด้วยเหตุหนึ่งเหตุใด ผู้ค้ำประกันก็จะยังคงยอมรับผิดชอบชำระหนี้แทนให้ทั้งสิ้น" นั้น มีความหมายว่าผู้ค้ำประกันทำสัญญาสละสิทธิไม่ยกอายุความขึ้นเป็นข้อต่อสู้หรือไม่

ข) คดีนี้ ผู้ค้ำประกันจะยกอายุความขึ้นต่อสู้ได้หรือไม่

คำตอบ หลักกฎหมาย ป.พ.พ.มาตรา 694

วินิจฉัย

ก) การตีความสัญญาค้ำประกันนั้น อาศัยหลักใน ป.พ.พ.มาตรา 11 ที่ว่า "ในกรณีที่มีข้อสงสัยให้ตีความไปในทางที่เป็นคุณแก่คู่กรณีฝ่ายซึ่งจะต้องเป็นผู้เสียในมูลหนี้" ซึ่งในกรณีของสัญญาค้ำประกัน คู่กรณีซึ่งจะต้องเป็นผู้เสียในมูลหนี้ก็คือผู้ค้ำประกันนั่นเอง เพราะค้ำประกันเป็นสัญญาที่ผู้ค้ำประกันจะ ต้องรับผิดชอบแต่เพียงฝ่ายเดียว

ในเมื่อสัญญาค้ำประกันมีข้อความแต่เพียงว่า "แม้หนี้ระงับด้วยเหตุหนึ่งเหตุใด ผู้ค้ำประกันก็จะยังคงยอมรับผิดชอบชำระหนี้แทนให้ทั้งสิ้น" มิได้ระบุโดยแจ้งชัดว่าผู้ค้ำประกันจะยอมรับผิดแม้ในกรณีที่หนี้ขาดอายุความ ดังนี้ ย่อมถือว่ากรณีมีข้อสงสัย จึงต้องตีความไปในทางที่เป็นคุณแก่ผู้ค้ำประกัน นั่นคือ ผู้ค้ำประกันมิได้สละสิทธิที่จะยกอายุความขึ้นเป็นข้อต่อสู้

ข) ผู้ค้ำประกันต่อสู้ได้ว่าฟ้องของโจทก์ขาดอายุความ โดยถือเป็นการยกข้อต่อสู้ของลูกหนี้ขึ้นต่อสู้เจ้าหนี้ ดังที่มาตรา 694 ให้อำนาจไว้ และเมื่อฟังได้ว่าหนี้ขาดอายุความจริง ศาลก็ต้องพิพากษายกฟ้องของโจทก์

คำถาม นายเอกทำหนังสือและจดทะเบียนจำนองที่ดินของตนแปลงหนึ่งเป็นประกันหนี้เงินกู้ไว้กับนายโทและนายตรีรายละหนึ่งแสนบาทตามลำดับ ต่อมานายโทฟ้องบังคับจำนอง และเมื่อขายทอดตลาดได้เงินสุทธิหนึ่งแสนบาทโดยนายจตุรซื้อที่ดินแปลงนี้ไป ดังนี้

ก) นายตรีจะร้องขอแบ่งส่วนเอาชำระหนี้กึ่งหนึ่งในฐานะผู้รับจำนองได้หรือไม่

ข) นายตรีจะฟ้องบังคับจำนองนายจตุรโดยอ้างว่าซื้อที่ดินติดจำนองของตนได้หรือไม่

คำตอบ หลักกฎหมาย ป.พ.พ. มาตรา 730, 732, 744(5)

วินิจฉัย

ก) นายตรีจะร้องขอแบ่งส่วนเอาชำระหนี้จากเงินที่ขายทอดตลาดกิ่งหนึ่งในฐานะผู้รับ
จำนองไม่ได้เพราะเป็นไปตาม ป.พ.พ. มาตรา 730, 732 เมื่อขายทอดตลาดได้เงินสุทธิหนึ่ง
แสนบาทต้องใช้หนี้ให้แก่ นายโทผู้รับจำนองลำดับแรกก่อน จึงไม่มีเงินเหลือที่นายตรีผู้รับจำนอง
ลำดับหลังจะได้รับชำระหนี้

ข) นายตรีจะฟ้องบังคับจำนองนายจัตวาไม่ได้ เพราะนายโทฟ้องบังคับจำนองและได้มี
การขายทอดตลาดทรัพย์สินที่จำนองอันเนื่องมาแต่การบังคับจำนองแล้ว การจำนองรายหลังย่อม
ระงับสิ้นไปตาม ป.พ.พ. มาตรา 744

คำถาม นายสอนกู้เงินนายสิงห์ 60,000 บาท โดยมีนายรวยจำนำสร้อยเพชรไว้เป็นประกัน
หนี้ ต่อมาเมื่อถึงกำหนดชำระหนี้ปรากฏว่า นายสอนไม่มีเงินไปชำระหนี้ นายสิงห์จึงต้องบังคับ
จำนำเอาแก่นายรวย ซึ่งการบังคับจำนำนั้นเจ้าหนี้จะต้องมีหนังสือบอกกล่าวไปยังลูกหนี้ก่อน
ปัญหาว่าการบอกกล่าวลูกหนี้ก่อนนั้นนายสิงห์จะต้องบอกกล่าวไปยังใคร นายสอนหรือนายรวย
และเมื่อมีการบังคับจำนำแล้ว หนี้ยังขาดอยู่เท่าไร นายสิงห์เจ้าหนี้จะเรียกเอาจากใครได้บ้าง

คำตอบ หลักกฎหมาย ป.พ.พ. มาตรา 747, คำพิพากษาฎีกาที่ 875/2523

วินิจฉัย การจำนำตามหลักกฎหมาย ผู้จำนำอาจจะเป็นตัวลูกหนี้เองหรือเป็นบุคคลอื่นจำนำ
ทรัพย์สินของคนเป็นประกันหนี้อันบุคคลอื่นจะต้องชำระก็ได้ ดังนั้นตามปัญหา นายรวยได้นำ
สร้อยเพชรของคนจำนำเป็นประกันหนี้ ซึ่งนายสอนจะต้องชำระเมื่อนายสอนไม่มีเงินไปชำระหนี้
นายสิงห์ย่อมจะต้องบังคับจำนำเอาแก่นายรวย แต่การบังคับจำนำนั้น เจ้าหนี้จะต้องมีหนังสือบอก
กล่าวไปยังลูกหนี้ก่อน ซึ่งตามปัญหานี้คือนายสอนและนายรวยยอมเป็นลูกหนี้ทั้งคู่ ดังนั้นนายสิงห์
จึงต้องบอกกล่าวไปยังนายสอนและนายรวยด้วยทั้งสองคน

ส่วนหนี้ยังขาดอยู่เท่าไร นายสิงห์จะเรียกเอากันนายรวยอีกไม่ได้ เพราะหนี้จำนำยอมระงับ
สิ้นไปแล้ว นายสิงห์เจ้าหนี้คงมีสิทธิเรียกร้องเอากันนายสอนลูกหนี้ในส่วนที่ยังขาดอยู่
(คำพิพากษาฎีกาที่ 875/2523)

คำถาม นายเขียวทำสัญญากู้ยืมเงินจากนายแดงจำนวนสองแสนบาทมีกำหนดใช้คืนสามปี
โดยมีข้อตกลงในสัญญากู้ยืมว่าให้ชำระดอกเบี้ยทุกเดือน และถ้าหากผู้กู้ทำผิดสัญญากู้ยืมข้อหนึ่ง
ข้อใดก็ยอมให้ผู้ให้กู้ฟ้องเรียกเงินต้นและดอกเบี้ยได้ การกู้ยืมเงินรายนี้ นายขาวลงลายมือชื่อต่อท้าย

ในสัญญาคู่มีข้อความต่อไปเพียงว่า ผู้ค้าประกัน เท่านั้น ภายหลังจากนั้นหกเดือน นายเขียวไม่มีเงินส่งดอกเบี้ย นายแดงทวงให้นายเขียวชำระดอกเบี้ยแต่นายเขียวก็เพิกเฉยเสีย นายแดงจึงฟ้องเรียกให้นายขาวชำระเงินต้นพร้อมดอกเบี้ย หากนายขาวจะต่อสู้ ดังนี้

ก) สัญญาคู่ประกัน ไม่มีหลักฐานเป็นหนังสือ หรือ

ข) หนังสือไม่ถึงกำหนดชำระ

ให้ท่านวินิจฉัยว่า ข้อต่อสู้ดังกล่าวฟังขึ้นหรือไม่ เพราะเหตุใด

คำตอบ หลักกฎหมาย ป.พ.พ. มาตรา 680 วรรคสอง

ป.พ.พ. มาตรา 686

วินิจฉัย

ก) ข้อความที่จะเป็นหลักฐานแห่งการค้ำประกันนั้น ไม่จำเป็นต้องบรรยายความรับผิดชอบของผู้ค้ำประกัน ขอเพียงแต่ให้มีข้อความแสดงความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าหนี้กับผู้ค้ำประกันว่ามี การค้ำประกันและมีลายมือชื่อผู้ค้ำประกันลงไว้ก็เพียงพอที่จะฟ้องขอให้บังคับตามสัญญาค้ำประกันได้ เมื่อนายขาวลงลายมือชื่อต่อท้ายในสัญญาคู่มีข้อความต่อไปเพียงว่าผู้ค้ำประกันเท่านั้นก็เป็นหลักฐาน ให้เจ้าหนี้ฟ้องร้องบังคับคดีเอาแก่นายขาวในฐานะผู้ค้ำประกันได้ (แนวคำวินิจฉัยจากคำพิพากษา ศาลฎีกาที่ 710/2499) ข้อต่อสู้ของนายขาวจึงฟังไม่ขึ้น

ข) ลูกหนี้ไม่ชำระดอกเบี้ยให้เจ้าหนี้ทุกเดือนตามสัญญา เจ้าหนี้ทวงถามก็ไม่ชำระ ลูกหนี้ได้ชื่อว่าผิดนัดเมื่อมีข้อสัญญาถ้าผู้ทำผิดสัญญาข้อหนึ่งข้อใดก็ยอมให้ผู้ให้กู้ฟ้องเรียกเงินต้นและดอกเบี้ยได้ ดังนี้ แม้หนังสือไม่ถึงกำหนดชำระ ผู้ให้กู้ก็มีสิทธิฟ้องขอให้ชำระเงินต้นและดอกเบี้ยได้และฟ้องผู้ค้ำประกันได้ด้วย (แนวคำวินิจฉัยจากคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 536/2513) ข้อต่อสู้ของนายขาวจึงฟังไม่ขึ้น

คำถาม อาทิตย์กู้เงินจันทรห้านแสนบาท โดยจำนองที่ดินของตนแปลงหนึ่งเป็นประกัน และมีอัยการทำสัญญาค้ำประกันหนี้รายนี้ด้วย ทั้งนี้ สัญญาค้ำประกันที่อัยการทำกับจันทรห้านมีความข้อหนึ่งระบุว่า ผู้ค้ำประกันยอมรับผิดร่วมกับกับลูกหนี้ ต่อมาอาทิตย์ผิดนัด ไม่ชำระหนี้ จันทรห้านจึงเรียกให้อัยการชำระหนี้ในฐานะผู้ค้ำประกัน ดังนี้

(ก) อัยการจะเกี่ยวให้จันทรห้านบังคับจำนองเอาที่ดินจำนองของอาทิตย์เสียก่อนได้หรือไม่

(ข) หากอัยการต้องชำระหนี้ตามสัญญาค้ำประกันในการใช้สิทธิไล่เบียดเอาที่ดินของอาทิตย์

ลูกหนี้ อังคารจะมีสิทธิอย่างไรบ้าง

คำตอบ หลักกฎหมาย ป.พ.พ. มาตรา 690, 691, 693

วินิจฉัย

(ก) โดยหลักแล้ว ผู้ค้าประกันมีข้อต่อสู้ที่จะเถียงให้เจ้าหนี้บังคับชำระหนี้เอาจากทรัพย์สินของลูกหนี้ซึ่งเจ้าหนี้นี้ยึดถือไว้เป็นประกันเสียก่อนได้ แต่ถ้าหากผู้ค้าประกันต้องรับผิดชอบร่วมกับลูกหนี้แล้ว ผู้ค้าประกันย่อมไม่มีสิทธิเช่นว่านั้น ฉะนั้น อังคารจะเถียงให้จันทร์บังคับชำระหนี้เอาจากที่ดินจำนองของอาทิตย์เสียก่อนไม่ได้ เพราะตนเองทำสัญญาค้าประกันโดยยอมรับผิดร่วมกันกับลูกหนี้ หรือยอมรับผิดอย่างลูกหนี้ร่วมกับลูกหนี้ชั้นค้ำประกันเอง

(ข) หากอังคารเข้าชำระหนี้ตามสัญญาค้าประกัน อังคารย่อมมีสิทธิไต่เบี่ยอาทิตย์ลูกหนี้เพื่อคืนเงินกับดอกเบี้ย และเพื่อการที่ต้องสูญหาย หรือเสียหายไปอย่างไร ๆ เพราะการค้าประกันนั้น ในกรณีนี้อังคารจะเข้ารับช่วงสิทธิของเจ้าหนี้บรรดามีเหนือ ลูกหนี้ด้วย ซึ่งมาตรา 226 บัญญัติว่า บุคคลผู้รับช่วงสิทธิของเจ้าหนี้ ชอบที่จะใช้ประกันแห่งนั้นนั้นได้ในนามของตนเอง ฉะนั้น อังคารจึงรับเอาสิทธิจำนองเหนือที่ดินของอาทิตย์ลูกหนี้เพื่อการไต่เบี่ยของบุคคลต่อไปได้ โดยผลของมาตรา 693 วรรคท้าย ประกอบกับมาตรา 226

คำถาม นายกล้าทำหนังสือกู้เงินจากนายหาญสามแสนบาท โดยมีนายชาญและนายชัยจดทะเบียนจำนองที่ดินของตนคนละหนึ่งแปลง เป็นประกันหนี้เงินกู้รายนี้ มีข้อตกลงในสัญญาจำนองว่าถ้าจะบังคับชำระหนี้ให้บังคับเอาจากที่ดินของนายชัยก่อนที่ดินของนายชาญ ต่อมาเมื่อหนี้ถึงกำหนดชำระและนายกล้าไม่ชำระหนี้ นายหาญจึงดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมายฟ้องบังคับชำระหนี้เอาจากที่ดินของนายชัยขายทอดตลาด ได้เงินมาใช้หนี้เพียงสองแสนห้าหมื่นบาท ดังนี้ ระหว่างนายหาญ นายชาญ นายชัย แต่ละคนจะมีสิทธิและหน้าที่ต่อกันอย่างไรบ้างหรือไม่ เพราะเหตุใด

คำตอบ หลักกฎหมาย ป.พ.พ. มาตรา 710 วรรคสอง (1)

ป.พ.พ. มาตรา 725

วินิจฉัย

(1) สิทธิและหน้าที่ระหว่างนายหาญกับนายชาญ

นายหาญมีสิทธิบังคับจำนองเอาจากที่ดินของนายชาญได้เพื่อชำระหนี้ที่ยังขาดอยู่จำนวนห้าหมื่นบาท เพราะสัญญาจำนองมีข้อตกลงระบุลำดับไว้ เมื่อบังคับเอาจากที่ดินของนายชัยลำดับที่หนึ่งได้ไม่พอชำระหนี้ก็มีสิทธิบังคับเอาจากลำดับที่สองก็คือที่ดินของนายชาญ

(2) สิทธิและหน้าที่ระหว่างนายหาญกับนายชัย

นายหาญไม่มีสิทธิเรียกร้องจากนายชัยอีก เพราะนายหาญมีทรัพย์สินเฉพาะที่ดินจำนองของนายชัยเท่านั้น นายชัยเป็นบุคคลภายนอกผู้จำนองประกันหนี้ของลูกหนี้ นายชัยจึงไม่ต้องรับผิดชอบใดอีก

(3) สิทธิและหน้าที่ระหว่างนายชัยกับนายชาญ

ตามข้อเท็จจริงเป็นกรณีมีการระบุลำดับไว้ ผลก็คือต้องบังคับตามลำดับเท่านั้น จะแปล ป.พ.พ. มาตรา 725 ว่าผู้จำนองมีสิทธิไล่เบียดกันไม่ได้

นายชัยและนายชาญต่างก็เป็นผู้จำนองด้วยกัน จึงไม่มีสิทธิไล่เบียดซึ่งกันและกัน

คำถาม กุสุมากู้เงินลงทุน 6,000 บาท โดยมีคณินงินมอบสร้อยคอจําเป็นประกันหนี้ไว้ การกู้ยืมเงินและจําไม่ได้ทำหลักฐานเป็นหนังสือ ต่อมาหนี้ถึงกำหนดชำระ กุสุมาผิดนัด นงนุชได้มีหนังสือบอกกล่าวให้กุสุมาและคณินงินชำระหนี้ แต่คนทั้งสองไม่ชำระ นงนุชจึงเอาสร้อยคอที่รับจํานำออกขายทอดตลาดได้เงินสุทธิเพียง 4,000 บาท ดังนี้ นงนุชจะฟ้องเรียกหนี้ที่ยังขาดอยู่ 2,000 บาท จากกุสุมาลูกหนี้ และคณินงินผู้จํานำได้หรือไม่

คำตอบ หลักกฎหมาย ป.พ.พ.มาตรา 767 วรรค 2 ประกอบมาตรา 653

วินิจฉัย การจํานำ กฎหมายไม่ได้บังคับว่าจะต้องมีหลักฐานเป็นหนังสือ จึงบังคับจํานำโดยการเอาทรัพย์สินที่จํานำออกขายทอดตลาดได้ เมื่อบังคับจํานำแล้วได้เงินน้อยกว่าจำนวนหนี้ค้างชำระ ลูกหนี้ยังต้องรับผิดชอบในส่วนที่ขาดอยู่ตามมาตรา 767 วรรคสอง ในกรณีนี้มูลหนี้ที่จํานำเป็นประกันคือการกู้ยืมเงิน ซึ่งตามมาตรา 653 จะต้องมีการหลักฐานแห่งการกู้ยืมเป็นหนังสือจึงจะฟ้องร้องให้บังคับคดีได้ แต่การกู้ยืมเงินรายนี้ไม่ได้ทำหลักฐานเป็นหนังสือไว้ นงนุชจึงฟ้องเรียกหนี้ที่ยังขาดอยู่ 2,000 บาทจากกุสุมาลูกหนี้ไม่ได้ และนงนุชจะฟ้องเรียกหนี้ที่ยังขาดอยู่จากคณินงินผู้จํานำก็ไม่ได้ เพราะคณินงินมิใช่ลูกหนี้ เป็นแต่เพียงผู้เอาทรัพย์สินมาจําเป็นประกันหนี้ และเมื่อมีการบังคับจํานำแล้ว จํานำย่อมระงับสิ้นไป (ฎีกาที่ 200/2496)

คำถาม นายจันกู้เงินนายพุด สามแสนบาท นายพุดติดต่อให้นายสุกลงชื่อเป็นผู้ค้ำประกัน ในหนังสือสัญญากู้ยืมโดยที่นายจันคัดค้านไม่ยินยอม เมื่อหนี้รายนี้ถึงกำหนดชำระ นายสุกได้ชำระหนี้ทั้งหมดของนายจันให้นายพุดซึ่งนายพุดก็รับไว้ ต่อมานายสุกจึงฟ้องไล่เบี้ยเอาจากนายจัน นายจันต่อสู้ว่านายสุกไม่มีสิทธิไล่เบี้ยเอาจากนายจัน โดยอ้างว่าสัญญาค้ำประกันไม่เกิดขึ้น เพราะลูกหนี้ไม่ได้ยินยอมอนุญาต อีกทั้งนายสุกก็เป็นบุคคลภายนอกที่มิได้มีส่วนได้เสียในหนี้เงินกู้รายนี้ จึงไม่อาจเข้าชำระหนี้แทนลูกหนี้โดยจิตใจลูกหนี้ได้ ข้อต่อสู้ของนายจันฟังขึ้นหรือไม่ เพราะเหตุใด

คำตอบ หลักกฎหมาย ป.พ.พ. มาตรา 680 วรรคแรก, มาตรา 693

วินิจฉัย ข้อต่อสู้ของนายจันฟังไม่ขึ้น เพราะสัญญาค้ำประกันเป็นสัญญาระหว่างบุคคลภายนอกกับเจ้าหนี้ โดยไม่ต้องอาศัยความยินยอมจากลูกหนี้ สัญญาระหว่างนายสุกกับนายพุดจึงเป็นสัญญาค้ำประกัน

เมื่อนายสุกเป็นผู้ค้ำประกันจึงเป็นผู้มีส่วนได้เสียในหนี้รายนี้ เมื่อเข้าใช้หนี้แทนนายจัน ลูกหนี้จึงรับช่วงสิทธิ ของเจ้าหนี้ และมีสิทธิไล่เบี้ย นายจันลูกหนี้ได้ตามบทบัญญัติของกฎหมาย

คำถาม เอกกู้เงินโทไปจำนวนหนึ่ง โดยมีตรีเป็นผู้ค้ำประกัน ความในสัญญาค้ำประกันตอนหนึ่งระบุว่า “แม้หนี้จะบังคับด้วยเหตุหนึ่งเหตุใด ผู้ค้ำประกันก็จะยังรับผิดชอบชำระหนี้แทนให้ทั้งสิ้น” หลังจากหนี้ถึงกำหนดชำระแล้ว โทปล่อยเวลาให้ล่วงเลยไประยะหนึ่งจึงค่อยทวงถามให้เอกและตรีชำระหนี้ แต่ไม่มีใครยอมชำระ โทจึงฟ้องให้เอกและตรีชำระหนี้เงินกู้ยืมนี้ ดังนี้

ก) การที่เมื่อหนี้ถึงกำหนดชำระแล้ว โทไม่ใช้สิทธิฟ้องร้องเสียในทันที แต่กลับปล่อยเวลาให้ล่วงเลยไประยะหนึ่งนั้น ตรีผู้ค้ำประกันจะยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้ว่าเจ้าหนี้ยอมผ่อนเวลาชำระหนี้ให้แก่ลูกหนี้ อันเป็นเหตุให้ผู้ค้ำประกันหลุดพ้นจากความรับผิดชอบได้หรือไม่

ข) ถ้าหนี้กู้ยืมรายนี้ขาดอายุความแล้ว และตรีผู้ค้ำประกันยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้ แต่โทกล่าวอ้างว่า ตรีทำสัญญาค้ำประกันโดยสละสิทธิไม่ยกอายุความขึ้นต่อสู้ ข้อกล่าวอ้างของโทผู้เป็นเจ้าหนี้ฟังขึ้นหรือไม่

คำตอบ หลักกฎหมาย ป.พ.พ. มาตรา 694, 700

วินิจฉัย ก) การที่หนี้ถึงกำหนดชำระแล้วเจ้าหนี้ไม่ฟ้องลูกหนี้ในทันทีนั้น เป็นสิทธิที่เจ้าหนี้จะพึงทำได้ไม่ถือเป็นการผ่อนเวลาชำระหนี้ให้แก่ลูกหนี้ ผู้ค้าประกันจะยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้ตามมาตรา 700 มิได้ (โดยนัยคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 371/2508 เป็นต้น)

ข) การตีความสัญญาค้ำประกันนั้น อาศัยหลักใน ป.พ.พ. มาตรา 11 ที่ว่า "ในกรณีที่มีข้อสงสัยให้ตีความไปในทางที่เป็นคุณแก่คู่กรณีฝ่ายซึ่งจะต้องเป็นผู้เสียในมูลหนี้" ซึ่งในกรณีของสัญญาค้ำประกัน คู่กรณีซึ่งจะต้องเป็นผู้เสียในมูลหนี้ก็คือผู้ค้ำประกันนั่นเอง เพราะค้ำประกันเป็นสัญญาที่ผู้ค้ำประกันจะต้องรับผิดชอบเจ้าหนี้แต่เพียงฝ่ายเดียว

ในเมื่อสัญญาค้ำประกันมีข้อความแต่เพียงว่า "แม้หนี้ระงับด้วยเหตุหนึ่งเหตุใด ผู้ค้ำประกันจะยังคงรับผิดชอบชำระหนี้แทนให้ทั้งสิ้น" โดยมิได้ระบุอย่างชัดแจ้งว่า ผู้ค้ำประกันจะยอมรับผิดแม้ในกรณีที่หนีขาดอายุความ ดังนี้ ย่อมถือว่ากรณีมีข้อสงสัย จึงต้องตีความไปในทางที่เป็นคุณแก่ผู้ค้ำประกัน นั่นคือผู้ค้ำประกันมิได้สละสิทธิที่จะยกอายุความขึ้นเป็นข้อต่อสู้

สรุป ศาลต้องพิพากษายกฟ้อง เพราะหนีขาดอายุความ และผู้ค้ำประกันยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้

คำถาม เชี่ยวทำหนังสือสัญญากู้เงินจากแดงหนึ่งล้านบาท โดยมีดำและขาวจดทะเบียนจำนองที่ดินของตนคนละหนึ่งแปลงประกันหนี้รายนี้ตามลำดับ ทั้งนี้คู่สัญญาตกลงกันว่าที่ดินของดำจำนองประกันหนี้เป็นเงินห้าแสนบาท ที่ดินของขาวจำนองประกันหนี้เป็นเงินห้าแสนบาท ต่อมาเมื่อหนี้ถึงกำหนดชำระ เชี่ยวไม่ชำระหนี้ แดงจึงดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมาย ฟ้องบังคับจำนองเอาจากที่ดินของขาว ขาวจะขอให้ไปบังคับจำนองเอาจากที่ดินของดำก่อนได้หรือไม่ และถ้าแดงปลดจำนองให้แก่ดำไปก่อนแล้ว ขาวจะอ้างเป็นเหตุให้ตนหลุดพ้นจากความรับผิดชอบได้หรือไม่ เพราะเหตุใด

คำตอบ หลักกฎหมาย ป.พ.พ. มาตรา 710, มาตรา 726

วินิจฉัย

- กรณีนี้ เป็นการจำนองทรัพย์สินหลายสิ่ง และมีข้อตกลงตาม ป.พ.พ. มาตรา 710 วรรคสอง

(2) มิใช่ (1)

- เมื่อเป็นกรณีมิได้ตกลงระบุลำดับไว้ ขาวจึงขอให้ไปบังคับจำนอง เอาจากที่ดินของดำก่อนไม่ได้

- ในกรณีที่จะใช้กับ ป.พ.พ. มาตรา 726 ต้องเป็นข้อตกลงตาม ป.พ.พ. มาตรา 710 วรรคสอง (1) แต่ตามอุทธรณ์เป็นการตกลงตาม ป.พ.พ. มาตรา 710 วรรคสอง (2) ชาวจะต้องรับผิดชอบที่ตกลงไว้ (5 แสนบาท) จึงอ้างเหตุที่แดงปลดจำนองให้แก่คำ เพื่อให้หลุดพ้นจากความรับผิดชอบไม่ได้

คำถาม นายเอกเอารถจักรยานยนต์ไปฝากบริษัทมั่งมีเพื่อขาย จำนวน 30 คัน นายประพันธ์ผู้จัดการบริษัทมั่งมีได้นำรถจักรยานยนต์ไปจำนำกับนายอุดม 8 คัน เป็นเงิน 30,000 บาท นายเอกเรียกรถคืนจากนายอุดม นายอุดมต่อสู้ว่าได้รับจำนำไว้โดยสุจริต ให้ท่านวินิจฉัยว่าข้อต่อสู้ของนายอุดมฟังขึ้นหรือไม่ และนายเอกจะเรียกรถคืนจากนายอุดมได้หรือไม่ อย่างไร

คำตอบ หลักกฎหมาย :- ป.พ.พ.มาตรา 747 ประกอบ ป.พ.พ. มาตรา 1336

วินิจฉัย :- ตามปัญหา การที่นายเอกนำรถจักรยานยนต์ไปฝากบริษัทมั่งมีเพื่อขายเท่ากับ นายเอก เชิดบริษัทมั่งมีเป็นตัวแทน การที่นายประพันธ์นำรถไปจำนำกับนายอุดม และนายอุดมรับจำนำไว้โดยสุจริตเพราะเห็นว่าทรัพย์สินอยู่ในความครอบครองของนายประพันธ์ซึ่งคิดว่ามีสิทธิทำได้ แต่ข้อต่อสู้ของนายอุดมฟังไม่ขึ้น เพราะแม้ผู้รับจำนำจะสุจริตเพียงใดก็ไม่มีกฎหมายยกเว้นให้ได้สิทธิ และการที่นายเอกซึ่งเป็นเจ้าของรถที่แท้จริงยอมติดตามเอาทรัพย์สินได้ตาม ป.พ.พ. มาตรา 1336 โดยนายเอกจะต้องเสียค่าไถ่ให้นายอุดม อีกทั้งผู้จำนำไม่ใช่เจ้าของทรัพย์สิน จึงเป็นการเอาทรัพย์สินไปจำนำโดยไม่มีอำนาจตาม ป.พ.พ. มาตรา 747 ซึ่งมีหลักว่า ผู้จำนำจะต้องเป็นเจ้าของทรัพย์สินที่จำนำ

คำถาม นายจันทำสัญญากู้เงินนายพุดหนึ่งแสนบาท นายจันทำนายสุกมาทำสัญญาค้ำประกันหนี้รายนี้กับนายพุด หลังจากนั้น นายเสาชึ่งเป็นญาติของนายพุด ตกลงกับนายพุดทำสัญญาค้ำประกันหนี้รายนี้โดยที่ นายจันทำมิได้ยินยอมด้วย และนายสุกก็ไม่ได้รับทราบแต่อย่างใด

เมื่อหนี้ถึงกำหนดชำระ นายจันทำไม่ชำระหนี้ นายพุดจึงเรียกร้องเอาจากนายเสาชึ่ง นายเสาชึ่งชำระหนี้ให้นายพุดไปแล้วทั้งหมดหนึ่งแสนบาทพร้อมกับดอกเบี้ยหนึ่งหมื่นบาท เช่นนี้ นายเสาชึ่งมีสิทธิเรียกร้องเอาจากนายสุกได้บ้างหรือไม่ เพราะเหตุใด

คำตอบ หลักกฎหมาย ป.พ.พ.มาตรา 680 วรรคแรก, มาตรา 682 วรรคสอง

วินิจฉัย

1. นายเสาเป็นผู้ค้าประกัน แม้นายจันลูกหนี้มิได้อินยอมด้วยเพราะสัญญาค้ำประกันเป็นสัญญาระหว่างบุคคลภายนอกกับเจ้าหนี้

นายเสาและนายสุกเป็นผู้ค้ำประกันหนี้ของนายจัน ซึ่งเป็นหนี้รายเดียวกัน นายเสาและนายสุก จึงเป็นผู้ค้ำประกันที่มีความรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมกัน แม้ว่านายสุกไม่ทราบว่านายเสาทำสัญญาค้ำประกันหนี้รายนี้ก็ตาม

2. เมื่อนายเสาชำระหนี้ให้นายสุกไปแล้วทั้งหมดหนึ่งแสนบาทพร้อมด้วยดอกเบี้ยหนึ่งหมื่นบาท นายเสาจึงมีสิทธิเรียกร้องเอาจากนายสุกอย่างลูกหนี้ร่วม ซึ่งในระหว่างลูกหนี้ร่วมกัน หากมิได้ตกลงไว้เป็นอย่างอื่น ต้องรับผิดชอบเท่า ๆ กัน ดังนี้ กรณีนี้ นายเสาจึงมีสิทธิได้เขียนนายสุกได้ ห้าหมื่นห้าบาท

คำถาม หนี้เงินกู้รายหนึ่งมีการค้ำประกันด้วย หนี้เงินกู้รายนี้ถึงกำหนดชำระเมื่อวันที่ 1 มกราคม 2530 ครั้นถึงวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2539 เจ้าหนี้จึงค่อยมาทวงถามให้ลูกหนี้ชำระ ลูกหนี้ได้ชำระหนี้ให้เจ้าหนี้บางส่วนในวันที่ 1 มีนาคม 2539 แล้วไม่ชำระอีกเลย เจ้าหนี้จึงมาฟ้องลูกหนี้และผู้ค้ำประกันให้รับผิดชอบในวันที่ 1 มีนาคม 2542 ผู้ค้ำประกันต่อสู้ว่าฟ้องของโจทก์ขาดอายุความ ขอให้ศาลยกฟ้อง ดังนี้ การที่ผู้ค้ำประกันยกอายุความขึ้นเป็นข้อต่อสู้นั้น ฟังขึ้นหรือไม่

คำตอบ หลักกฎหมาย ป.พ.พ.มาตรา 692

วินิจฉัย การที่ลูกหนี้ชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้บางส่วนในวันที่ 1 มีนาคม 2539 นั้น ถือเป็นการรับสภาพหนี้ต่อเจ้าหนี้อันมีผลทำให้อายุความสะดุดหยุดลง ต้องเริ่มนับอายุความแห่งหนี้กู้ยืมซึ่งมีกำหนด 10 ปีขึ้นใหม่ และเมื่ออายุความสะดุดหยุดลงเป็น โทษแก่ลูกหนี้ย่อมเป็น โทษแก่ผู้ค้ำประกันด้วย ดังนั้น ฟ้องของโจทก์จึงยังอยู่ในอายุความ ข้อต่อสู้ของผู้ค้ำประกันฟังไม่ขึ้น

คำถาม นายเขียวทำหนังสือกู้เงินจากนายแดงจำนวนแปดแสนบาท โดยมีนายขาวและนายดำจดทะเบียนจำนองที่ดินของตนคนละหนึ่งแปลงเป็นประกันหนี้รายนี้ ในสัญญาจำนองมีข้อตกลงระบุลำดับไว้ว่า ถ้าจะบังคับจำนองต้องบังคับจำนองเอาจากที่ดินของนายขาวก่อนแล้วจึงบังคับจำนองเอาจากที่ดินของนายดำ

ต่อมาหนี้เงินกู้รายนี้ขาดอายุความแล้ว นายแดงผู้รับจำนองจึงดำเนินการตามขั้นตอนของ

กฎหมายฟ้องบังคับจำนองเอาจากที่ดินของนายขาว นายทอดตลาดได้เงินมาชำระหนี้แปลแสนบาท พร้อมดอกเบี้ย ให้ท่านวินิจฉัยดังนี้ นายขาวจะฟ้องเรียกร้องเงินคืนจากนายเขียวได้หรือไม่ ถ้านายเขียวยกข้อต่อสู้ว่าหนี้ขาดอายุความแล้ว

1. นายขาวจะฟ้องไล่เบี้ยเอาจากนายดำได้หรือไม่ เพราะเหตุใด

คำตอบ หลักกฎหมาย ป.พ.พ. มาตรา 724 วรรคสอง, มาตรา 725

วินิจฉัย

1. สิทธิของนายขาวกับนายเขียว

เมื่อนายขาวเป็นผู้จำนองประกันหนี้ของนายเขียว และที่ดินที่จำนองของนายขาวถูก บังคับจำนอง นายทอดตลาดได้เงินชำระหนี้แปลแสนบาทพร้อมดอกเบี้ย

นายขาวย่อมมีสิทธิได้รับเงินใช้คืนจากนายเขียวเท่ากับที่นายแดงได้รับใช้หนี้จากการ บังคับจำนอง คือแปลแสนบาทพร้อมกับดอกเบี้ย ตาม ป.พ.พ.มาตรา 724 วรรคสอง **ที่ให้สิทธิแก่ ผู้จำนอง มิใช่กรณีรับช่วงสิทธิจากเจ้าหนี้มา** นายเขียวจึงจะอ้างเรื่องอายุความขึ้นมาต่อสู้ไม่ได้

2. สิทธิของนายขาวกับนายดำ

ตามปัญหาเป็นกรณีที่มีการระบุลำดับไว้ จึงมีการบังคับจำนองตามลำดับ ผู้จำนองที่ถูก บังคับจำนอง ย่อมไม่มีสิทธิไล่เบี้ยผู้จำนองด้วยกัน แม้ว่า ป.พ.พ.มาตรา 725 บัญญัติไว้ว่าในกรณีที่ มิได้ระบุลำดับไว้ ผู้จำนองจะไล่เบี้ยกันไม่ได้ก็ตาม มิได้หมายความว่า ถ้าระบุลำดับกันไว้จะทำให้ ผู้จำนองมีสิทธิไล่เบี้ยผู้จำนองด้วยกันได้ เพราะฉะนั้น การระบุลำดับกันไว้จะไม่มีประโยชน์ สำหรับผู้จำนองลำดับหลังแต่อย่างใด

ดังนั้น นายขาวไม่มีสิทธิไล่เบี้ยเอาจากนายดำ

คำถาม นายกล้ากู้เงินนายขาว 200,000 บาทโดยเอาใบหุ้นจำนำไว้เป็นประกันหนี้ เมื่อถึง กำหนดชำระหนี้นายกล้าไม่มีเงินไปชำระ นายขาวจึงนำใบหุ้นที่รับจำนำไว้ออกขายทอดตลาด ต่อมาเกิดเป็นคดีขึ้นสู่ศาลโดยนายกล้าให้การว่านายขาวผู้เป็นเจ้าของหนี้ใช้สิทธิโดยไม่สุจริตโดยเอาใบ หุ้นที่รับจำนำไว้ออกขายทอดตลาดโดยไม่ฟ้องศาล ดังนี้คำให้การของนายกล้าฟังขึ้นหรือไม่อย่างไร

คำตอบ หลักกฎหมาย ป.พ.พ.มาตรา 764 วรรค 2

วินิจฉัย คำให้การของนายกล้าฟังไม่ขึ้น การที่นายขาวผู้เป็นเจ้าของหนี้เอาหุ้นที่รับจำนำไว้ออก ขายทอดตลาดนั้น เป็นไปตาม ป.พ.พ.มาตรา 764 วรรค 2 ซึ่งให้อำนาจผู้รับจำนำไว้โดยไม่ต้องฟ้อง

ศาล แต่ต้องขายทอดตลาด หาใช้นายขาวใช้สิทธิโดยไม่สุจริตไม่ (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 875/2523)

คำถาม นายหนึ่งทำหนังสือสัญญากู้ยืมเงินนายสองจำนวน 800,000 บาท โดยมีนายรามทำหนังสือสัญญาค้ำประกันหนี้รายนี้ เมื่อหนี้ถึงกำหนดชำระ นายหนึ่งผิดนัดและไม่ยอมชำระหนี้ ภายหลังจากที่หนี้ขาดอายุความแล้ว นายสองทวงถามหนี้จากนายหนึ่งอีก และนายหนึ่งได้ทำหนังสือสัญญากับนายสอง ยอมรับจะใช้หนี้ให้นายสองภายใน 3 เดือน ครั้นถึงกำหนด นายหนึ่งก็ไม่ชำระหนี้ นายสองจึงฟ้องนายหนึ่งและนายสามให้ชำระหนี้ จากข้อเท็จจริงนี้ อยากทราบว่า การที่นายหนึ่งลูกหนี้ยอมรับจะใช้หนี้ให้นายสองเจ้าหนี้ โดยทำเป็นหนังสือรับสภาพไว้จะมีผลกระทบต่อ นายสามผู้ค้ำประกันที่จะต่อสู้คดีว่าหนี้รายนี้ขาดอายุความแล้วได้หรือไม่ เพราะเหตุใด

คำตอบ หลักกฎหมาย ป.พ.พ. มาตรา 692, 694

วินิจฉัย การที่นายหนึ่งทำหนังสือสัญญากับนายสอง ยอมรับจะใช้หนี้ให้ภายหลังจากที่หนี้ขาดอายุความแล้ว มิใช่เป็นการรับสภาพหนี้ในระหว่างอายุความ อันจะทำให้อายุความสะดุดหยุดลง จึงไม่เป็นโทษแก่นายสามผู้ค้ำประกัน ตาม ป.พ.พ.มาตรา 692

ดังนั้น การที่นายหนึ่งลูกหนี้ยอมรับจะใช้หนี้ให้นายสองเจ้าหนี้ โดยทำเป็นหนังสือสัญญา จึงไม่มีผลกระทบต่อ นายสามผู้ค้ำประกัน นายสามมีสิทธิยกข้อต่อสู้ว่าหนี้รายนี้ขาดอายุความแล้วได้ เพราะการที่ลูกหนี้สละประโยชน์แห่งอายุความ ย่อมไม่มีผลกระทบต่อสิทธิของผู้ค้ำประกัน

คำถาม ในกรณีต่อไปนี้ ผู้ค้ำประกันจะหลุดพ้นจากความรับผิดชอบหรือไม่ เพราะเหตุใด

1) เจ้าหนี้มีหนังสือปลดหนี้ให้แก่ลูกหนี้ แต่ยังคงสงวนสิทธิที่จะเรียกร้องเอาจากผู้ค้ำประกัน

2) เจ้าหนี้ตายและผู้ค้ำประกันเป็นทายาทคนเดียวของเจ้าหนี้รับมรดกทั้งหมด

3) เจ้าหนี้ตายและลูกหนี้เป็นทายาทคนเดียวของเจ้าหนี้รับมรดกทั้งหมด

คำตอบ หลักกฎหมาย ป.พ.พ.มาตรา 698

วินิจฉัย

1) หนี้ของลูกหนี้ย่อมระงับลงด้วยการที่เจ้าหนี้ปลดหนี้ให้แก่ลูกหนี้ ผู้ค้ำประกันจึงหลุดพ้นจากความรับผิด ตามหลักกฎหมายข้างต้น แม้ว่าเจ้าหนี้ยังคงสงวนสิทธิที่จะเรียกร้องเอาจากผู้ค้ำ

ประกันก็ตาม

2) ตามปัญหาเป็นกรณีที่สิทธิและความรับผิดชอบในหนี้ตามสัญญาค้ำประกันตกอยู่กับบุคคลคนเดียวกัน หนี้ตามสัญญาค้ำประกันจึงเคลื่อนกลืนกันไป สัญญาค้ำประกันจึงระงับลงด้วยเหตุที่หนี้เคลื่อนกลืนในสัญญา ค้ำประกันเอง มิใช่กรณีที่จะอ้าง ป.พ.พ.มาตรา 698 เพราะหนี้ของลูกหนี้มิได้ระงับลงแต่อย่างใด ผู้ค้ำประกันหลุดพ้นจากความรับผิดชอบตามสัญญาค้ำประกัน เพราะสัญญาค้ำประกันระงับ

3) กรณีนี้ เป็นกรณีที่หนี้ของลูกหนี้ระงับด้วยเหตุหนี้เคลื่อนกลืน ดังนั้น ผู้ค้ำประกันจึงหลุดพ้นจากความรับผิดชอบตามหลักกฎหมายข้างต้น

คำถาม ลูกหนี้กู้เงินเจ้าหนี้ หนึ่งแสนบาท กำหนดใช้คืนสองปีโดยจดทะเบียนจำนองที่ดินของตนแปลงหนึ่งประกันหนี้รายนี้ และมีข้อตกลงบางข้อในหนังสือสัญญา ดังนี้

- 1) ถ้าลูกหนี้จะชำระหนี้ต้องชำระหนี้ครั้งเดียว จะชำระหนี้ล้างจำนองเป็นงวด ๆ ไม่ได้
- 2) ถ้าเจ้าหนี้จะบังคับจำนอง ให้คนกลางตีราคาที่ดินแล้วให้ลูกหนี้พยายามหาคนซื้อในราคานั้น เมื่อขายได้ให้เอาเงินชำระหนี้

ข้อตกลงดังกล่าวมีผลบังคับหรือไม่ เพราะเหตุใด

คำตอบ หลักกฎหมาย ป.พ.พ.มาตรา 713, 711

วินิจฉัย

1) ข้อตกลงนี้มีผลบังคับได้ เพราะถ้อยคำในค้ำประกันกฎหมายที่ว่า “ถ้ามิได้ตกลงกันไว้เป็นอย่างอื่นในสัญญาจำนอง” ย่อมหมายถึงว่า คู่สัญญาสามารถตกลงเป็นอย่างอื่นได้ เมื่อตกลงกันว่า ถ้าลูกหนี้จะชำระหนี้ต้องชำระหนี้ครั้งเดียว จึงมีผลบังคับได้

2) ข้อตกลงนี้ย่อมไม่สมบูรณ์ เพราะเป็นการตกลงกันไว้ก่อนเวลานี้ถึงกำหนดชำระให้จัดการแก่ ทรัพย์สินเป็นประการอื่น นอกจากตามบทบัญญัติทั้งหลายว่าด้วยการบังคับจำนอง เพราะวิธีการบังคับจำนองตามกฎหมายจะต้องฟ้องคดีต่อศาล

คำถาม เก่งกู้เงินกล้า 2,000 บาท โดยเก่งมอบทองรูปพรรณให้กล้าไว้เป็นประกันการชำระหนี้ การกู้เงินและจำนำไม่ได้ทำหลักฐานเป็นหนังสือ ต่อมาหนี้ถึงกำหนดชำระเก่งไม่ชำระหนี้ กล้าจึงดำเนินการบังคับจำนำตามขั้นตอนของกฎหมายเอาทองรูปพรรณที่จำนำออกขายทอดตลาด

ได้เงินสุทธิ 1,951 บาท ซึ่งน้อยกว่าหนี้ที่ค้างชำระ เช่นนี้ กล้าจะฟ้องร้องบังคับให้แก้รับผิดในจำนวนหนี้ที่ยังขาดอยู่ได้หรือไม่ เพราะเหตุใด

คำตอบ หลักกฎหมาย ป.พ.พ.มาตรา 747, 767

วินิจฉัย

ข้อเท็จจริงตามปัญหา การกู้ยืมและจำนำไม่ได้ทำหลักฐานเป็นหนังสือการกู้ยืมเงิน เป็นมูลหนี้ แยกต่างหากจากการจำนำ การจำนำตามหลักกฎหมายข้างต้น มิได้บังคับต้องมีหลักฐานเป็นหนังสือ เพียงแต่ส่งมอบสังหาริมทรัพย์เท่านั้น การดำเนินการบังคับจำนำ กระทำได้โดยไม่ต้องฟ้องคดี เมื่อบังคับจำนำแล้ว จำนำยอม สิ้นสุดลง

การจะฟ้องร้องต่อศาลขอให้บังคับลูกหนี้ให้ต้องรับผิดใช้เงินที่ขาดจำนวนอยู่ จึงต้องพิเคราะห์ว่าสิทธิเรียกร้อง เกิดจากมูลหนี้ใด ตามปัญหา มูลหนี้เป็นการกู้ยืมเงินกัน ตามกฎหมายกู้ยืม หากกู้ยืมเงินกว่า 50 บาท ต้องมีหลักฐานแห่งการกู้ยืมเป็นหนังสืออย่างใดอย่างหนึ่ง ลงลายมือชื่อของผู้ยืมจึงจะฟ้องร้องบังคับคดีได้

แม้หนี้ยังขาดจำนวนอยู่ 49 บาท แต่มูลหนี้กู้ยืมเป็นจำนวน 2,000 บาท การฟ้องร้องขอให้ใช้เงินที่ขาดจำนวนเท่ากับฟ้องขอให้ชำระเงินที่กู้ยืมไป เมื่อการกู้ยืมเงินไม่ได้ทำหลักฐานเป็นหนังสือ จึงฟ้องร้องบังคับคดีไม่ได้ (แนววินิจฉัย จากฎีกาที่ 200/2496 (ประชุมใหญ่))

ดังนั้นกล้าจะฟ้องร้องบังคับให้แก้รับผิดในจำนวนหนี้ที่ยังขาดอยู่ไม่ได้

คำถาม (ก) จันกู้ยืมเงินพูดห้าหมื่นบาท สุกลงชื่อในหนังสือส่งไปถึงเสามีข้อความว่า ขอให้เสาช่วยเป็นผู้ค้ำประกันหนี้ที่จันกู้ยืมเงินพูดไปห้าหมื่นบาท และถ้าเสาคงต้องเสียหายอันเกิดจากการค้ำประกันหนี้รายนี้ สุกยินดีรับผิดชอบทั้งสิ้น เสาคงลงด้วย เสาจึงลงชื่อในหนังสือค้ำประกันหนี้รายดังกล่าวต่อพูด

(ข) เอกทำสัญญาประกันตัวจำเลยในคดีอาญาไว้ต่อศาล สัญญาระหว่างสุกกับเสาในข้อ (ก) และสัญญาในข้อ (ข) มีผลบังคับได้เป็นสัญญาค้ำประกันตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หรือไม่ เพราะเหตุใด

คำตอบ หลักกฎหมาย ป.พ.พ. มาตรา 680 วรรคแรก

วินิจฉัย

ก) ตามหลักกฎหมายข้างต้นจะเห็นได้ว่าสัญญาค้ำประกันต้องเป็นสัญญาที่บุคคลภายนอก

ทำกับเจ้าหนี้ แต่ข้อเท็จจริงตามอุทธรณ์เป็นการทำสัญญาระหว่างบุคคลภายนอกด้วยกันเองมิได้
ทำกับเจ้าหนี้ ดังนั้นสัญญาระหว่างลูกกับเสาก็ไม่ใช่สัญญาค้ำประกันแต่เป็นสัญญาที่บังคับได้
ระหว่างคู่สัญญา

ข) สัญญาประกันตัวจำนวนในคดีอาญา ไม่มีความผูกพันในทางหนี้สินระหว่างจำเลยกับ
ศาลแต่อย่างใด เป็นเพียงต้องไปศาลตามกำหนดคดีเท่านั้นจึงไม่มีหนี้ที่ประกันที่จะค้ำประกัน เป็น
เพียงสัญญาที่เอกชนประกันทำไว้ต่อศาล มีผลบังคับได้ตามกฎหมายอื่น ไม่เข้าลักษณะค้ำประกัน

คำถาม หนี้เงินกู้รายหนึ่งมีการค้ำประกันด้วย หลังจากที่หนี้ถึงกำหนดชำระเมื่อวันที่ 1
กุมภาพันธ์ 2530 เจ้าหนี้ออกเวลาให้ล่วงเลยไปจนถึงวันที่ 1 มีนาคม 2538 จึงค่อยทวงถามให้
ลูกหนี้ชำระหนี้ ซึ่งลูกหนี้ก็ได้ชำระค่าดอกเบี้ยบางส่วนให้แก่เจ้าหนี้ในวันนั้น แต่หลังจากนั้นก็
ชำระอีกเลย เจ้าหนี้เรียกให้ผู้ค้ำประกันชำระก็ไม่ชำระ เจ้าหนี้จึงฟ้องลูกหนี้และผู้ค้ำประกันต่อศาล
เมื่อวันที่ 1 เมษายน 2542 จำเลยซึ่งเป็นผู้ค้ำประกันต่อสู้ว่าการที่เจ้าหนี้ออกเวลาให้ล่วงเลยมานาน
ไม่ดำเนินการฟ้องร้องเสียตั้งแต่แรกทีนี้ถึงกำหนดชำระ ถือเป็นการผ่อนเวลาชำระหนี้ให้แก่
ลูกหนี้ ทำให้ผู้ค้ำประกันหลุดพ้นจากความรับผิดชอบ ป.พ.พ. มาตรา 700 และฟ้องของโจทก์ขาด
อายุความแห่งหนี้กู้ยืมซึ่งมีกำหนด 10 ปี ขอให้ศาลพิพากษายกฟ้อง

ดังนี้ ข้อต่อสู้ของผู้ค้ำประกันในแต่ละประเด็นฟังขึ้นหรือไม่

คำตอบ หลักกฎหมาย ป.พ.พ. มาตรา 692, 700

วินิจฉัย

(ก) การผ่อนเวลาชำระหนี้ให้แก่ลูกหนี้อื่นจะเป็นเหตุให้ผู้ค้ำประกันหลุดพ้นจากความรับ
ผิดตามมาตรา 700 นั้น จะต้องปรากฏว่ามีคำเสนอ คำสนองระหว่างเจ้าหนี้กับลูกหนี้ตกลงผ่อนเวลา
ชำระหนี้ออกไป ซึ่งมีผลผูกมัดเจ้าหนี้ว่าในช่วงระยะเวลาที่ผ่อนออกไปนั้น เจ้าหนี้จะใช้สิทธิเรียก
หรือฟ้องร้องลูกหนี้ยังไม่ได้ แต่จากข้อเท็จจริงเป็นเรื่องลูกหนี้ผิดนัดแล้ว เจ้าหนี้ไม่ฟ้องทันที
เท่านั้น ซึ่งเป็นสิทธิของเจ้าหนี้ที่จะฟ้องร้องลูกหนี้เมื่อไรก็ได้ ภายใต้อายุความ เจ้าหนี้หาได้แสดง
เจตนาที่จะผ่อนเวลาชำระหนี้ให้แก่ลูกหนี้ไม่ ดังนั้น ข้อต่อสู้ของผู้ค้ำประกันในประเด็นนี้ ฟังไม่ขึ้น

(ข) ข้อต่อสู้ของผู้ค้ำประกันที่ว่าฟ้องของโจทก์ขาดอายุความ ฟังไม่ขึ้น เพราะจากข้อเท็จ
จริงปรากฏว่าลูกหนี้ได้ชำระดอกเบี้ยบางส่วนให้แก่เจ้าหนี้ ซึ่งถือเป็นการรับสภาพหนี้ อันเป็นเหตุ

ให้อายุความแห่งหนี้กู้ยืมสะดุดหยุดลง ต้องเริ่มต้นนับอายุความขึ้นใหม่ เมื่ออายุความสะดุดหยุดลง เป็น โทษแก่ลูกหนี้ ข่อมเป็น โทษแก่ผู้ค้ำประกันด้วย

คำถาม เขียวทำสัญญากู้เงินจากแดงหนึ่งแสนบาท โดยมีขาว คำ และน้ำเงิน จดทะเบียน จำนองที่ดินของคนคนละหนึ่งแปลงประกันหนี้รายนี้ตามลำดับ ทั้งนี้ คู่สัญญาตกลงกันว่าที่ดินของขาว จำนองประกันหนี้เป็นเงินสองหมื่นบาท ที่ดินของคำ จำนองประกันหนี้เป็นเงินสองหมื่นบาท และที่ดินของน้ำเงิน จำนองประกันหนี้เป็นเงินหกหมื่นบาท ต่อมาแดงปลดจำนองให้ขาวและคำ เช่นนี้ เมื่อถูกฟ้องบังคับจำนองน้ำเงินจะอาศัยเหตุดังกล่าวเพื่อขอหักหนี้ของตนลงได้บ้างหรือไม่ เพราะเหตุใด

คำตอบ หลักกฎหมาย ป.พ.พ. มาตรา 710, มาตรา 726

วินิจฉัย กรณีนี้เป็นการ จำนองทรัพย์หลายสิ่ง และมีข้อตกลงตาม ป.พ.พ. มาตรา 710 วรรคสอง (2) มีใช้ (1)

กรณีที่จะปรับใช้กับ ป.พ.พ. มาตรา 726 นั้นต้องเป็นข้อตกลงตาม ป.พ.พ. มาตรา 710 วรรคสอง (1)

ดังนั้น น้ำเงินจะขอหักหนี้ของตนลงไม่ได้ เพราะผู้จำนองในกรณีมีข้อตกลงตาม ป.พ.พ. มาตรา 710 วรรคสอง (2) ต้องรับผิดชอบตามที่ตกลงกัน และการปลดจำนองก็เป็นสิทธิของเจ้าหนี้

คำถาม นายโจกู้เงินนายแฉงโดยนำรถยนต์จ่านำไว้เป็นประกันหนี้ ต่อมานายแฉงได้นำรถยนต์ไปให้ นายจาซึ่งอยู่ข้างบ้านเช่าเป็นเวลา 2 วันเพื่อจะขับไปรับลูกสาวที่จะกลับจากต่างประเทศที่สนามบินดอนเมือง นายจาได้นำรถยนต์ไปจอดไว้ที่บ้านของตน ในคืนนั้นเกิดไฟไหม้ลุกลามมาจากที่อื่นและได้ไหม้บ้านของนายแฉงและนายจาด้วย ทำให้รถยนต์คันดังกล่าวได้รับความเสียหายเป็นอย่างมาก ข้อเท็จจริงปรากฏว่า การที่นายแฉงนำรถยนต์ไปให้นายจาเช่านั้น นายโจมิได้ยินยอมด้วย ดังนี้ นายแฉงผู้รับจำนำจะต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายของรถยนต์ที่รับจำนำไว้อย่างไรบ้างหรือไม่

คำตอบ หลักกฎหมาย ป.พ.พ. มาตรา 760

วินิจฉัย ตามปัญหา การที่นายแฉงนำรถยนต์ที่นายโจจำนำไว้ไปให้นายจาเช่าโดยมิได้รับความยินยอมจากนายโจเสียก่อน ถ้ามีความเสียหายเกิดขึ้นกับทรัพย์ที่รับจำนำไว้ นายแฉงก็ต้องรับ

ผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นและตามปัญหา หากนายแจงพิสูจน์ได้ว่าถึงอย่างไรทรัพย์สินจำนำก็ต้องสูญหายหรือบุบสลาย เพราะไฟได้ไหม้ทุกสามมาจากที่อื่นอันเป็นเหตุสุดวิสัยที่ไม่อาจจะป้องกันได้ และไฟได้ไหม้บ้านของนายจาผู้เช่ารวมทั้งบ้านของนายแจงด้วย เพราะถ้ารถยนต์คันนั้นจอดอยู่ที่บ้านนายแจงรถยนต์คันนั้นก็ย่อมถูกไฟไหม้อยู่ดี หากนายแจงพิสูจน์ได้ดังที่มานี้ นายแจงก็ไม่ต้องรับผิดชอบ

คำถาม แดงกู้เงินเชิวงจำนวน 60 ล้านบาท โดยแดงได้นำที่ดินของแดงราคา 20 ล้านบาท และเหลือนำที่ดินของเหลือง ราคา 30 ล้านบาทมาจำนองเป็นหลักประกัน ในหนี้เงินกู้ดังกล่าว และมีฟ้าตกลงกับเขียวเป็นผู้ค้ำประกันหนี้รายนี้ โดยได้ทำหนังสือลงลายมือชื่อฟ้าเป็นหลักฐาน หลังจากที่แดงผิดนัดชำระหนี้ เขียวขอให้ฟ้าชำระหนี้ดังกล่าวโดยฟ้องทั้งแดงและฟ้า ฟ้าขอให้บังคับการชำระหนี้จากทรัพย์สินที่เขียวรับจำนองไว้ก่อนทั้ง 2 แปลง อยากทราบว่า ฟ้ามีสิทธิบ้ายเบี่ยงขอให้ทำการรับชำระหนี้จากที่ดินทั้ง 2 แปลงดังกล่าวได้หรือไม่เพราะเหตุใด ยกหลักกฎหมายประกอบให้ชัดเจน

คำตอบ หลักกฎหมาย ป.พ.พ. มาตรา 680, 690

การทำหลักฐานของการเป็นผู้ค้ำประกันของฟ้าถูกต้องตามหลักกฎหมาย ป.พ.พ. มาตรา 680(2)ผลจึงทำให้เจ้าหนี้สามารถเรียกให้ผู้ค้ำประกันทำการชำระหนี้ตามสัญญาค้ำประกันได้

อย่างไรก็ตามการที่เจ้าหนี้มีทรัพย์สินของลูกหนี้ยึดถือไว้เป็นประกันตามมาตรา 690 เมื่อผู้ค้ำประกันร้องขอกฎหมายกำหนดให้เจ้าหนี้ต้องให้ชำระหนี้เอาจากทรัพย์สินซึ่งเป็นประกันนั้นก่อน ซึ่งตามปัญหาปรากฏว่าที่ดินที่เป็นหลักประกันในหนี้รายนี้มีเพียงที่ดินราคา 20 ล้านของแดงเป็นหลักประกันส่วนอีกแปลงหนึ่งเป็นของเหลืองซึ่งมิใช่ลูกหนี้

ดังนั้นฟ้าจึงมีสิทธิขอให้เจ้าหนี้บังคับการชำระหนี้จากที่ดินแปลงของแดงราคา 20 ล้านก่อนเท่านั้นจะขอย้ายเบี่ยงให้ชำระจากที่ดินแปลงของเหลืองไม่ได้

คำถาม อาทิตย์ขอให้จันทร์ช่วยประกันตัวอังคาร ซึ่งเป็นผู้ต้องหาไปจากศาล โดยอาทิตย์พูดรับรองกับจันทร์ว่าหากอังคารหลบหนีและจันทร์ต้องชำระค่าปรับต่อศาลเป็นเงินมากน้อยเท่าใด อาทิตย์จะรับผิดชอบใช้ให้จันทร์ทั้งสิ้น ต่อมาปรากฏว่าอังคารหลบหนีเป็นเหตุให้ศาลสั่งปรับจันทร์ เมื่อจันทร์ชำระค่าปรับต่อศาลแล้วได้เรียกให้อาทิตย์ชดใช้แต่อาทิตย์บิดพลิ้ว จันทร์จึงฟ้องขอให้

ศาลบังคับ อาทิตย์ต่อสู้คดีว่า สัญญาที่โจทก์ (จันทร์) นำมาฟ้องเป็นสัญญาค้ำประกัน แต่ขาดหลักฐานเป็นหนังสือลงลายมือชื่อของจำเลย (อาทิตย์) จะฟ้องร้องให้บังคับคดีไม่ได้ขอให้ศาลพิพากษายกฟ้อง ดังนี้ ข้อต่อสู้ของอาทิตย์ฟังขึ้นหรือไม่

คำตอบ หลักกฎหมาย ป.พ.พ. มาตรา 680

วินิจฉัย สัญญาระหว่างอาทิตย์กับจันทร์ไม่ใช่สัญญาค้ำประกัน เพราะการที่อาทิตย์ผูกพันตนต่อจันทร์นั้นจันทร์มิได้มีฐานะเป็นเจ้าของหนี้ในมูลหนี้ใด ๆ เลย สัญญาระหว่างอาทิตย์กับจันทร์เป็นแต่เพียงสัญญาธรรมคาที่ใช้บังคับกันได้เพราะทำถูกต้องตามหลักของนิติกรรม ซึ่งอาจเรียกว่าสัญญารับชดใช้ความเสียหาย แต่ไม่เข้าลักษณะของสัญญาค้ำประกัน เพราะค้ำประกันเป็นสัญญาระหว่างผู้ค้ำประกันกับเจ้าหนี้เท่านั้น

ดังนั้น ข้อต่อสู้ของอาทิตย์ฟังไม่ขึ้น เพราะสัญญาระหว่างอาทิตย์กับจันทร์เป็นแต่เพียงสัญญาธรรมคา และไม่อยู่ในบังคับของเรื่องแบบหรือเรื่องหลักฐานการฟ้องร้องบังคับคดี

คำถาม เจ้าหนี้ผู้รับจำนองจะเลือกฟ้องบังคับจำนองกับฟ้องบังคับชำระหนี้อย่างเจ้าหนี้สามัญ จะมีผลแตกต่างกันที่เป็นสาระสำคัญอย่างไร จงอธิบายและยกตัวอย่างพอสังเขป

คำตอบ หลักกฎหมาย ป.พ.พ. มาตรา 728 ประกอบ มาตรา 733

การฟ้องบังคับจำนองตาม ป.พ.พ. มาตรา 728 ตัวอย่าง ก.กู้เงิน ข. 100,000 บาท โดยเอาที่ดินจำนองไว้เป็นประกันหนี้ ถ้า ก.ไม่ชำระหนี้ ข.ฟ้องบังคับจำนองชนะคดีและนำยึดที่ดินที่จำนองออกขายทอดตลาดได้เงินสุทธิ 70,000 บาท ในกรณีเช่นนี้ หนี้ที่ยังขาดอยู่อีก 30,000 บาท และดอกเบี้ย ก. ลูกหนี้ไม่ต้องรับผิดชอบตาม ป.พ.พ. มาตรา 733 แม้ลูกหนี้จะมีทรัพย์สินอื่นอีก ข. เจ้าหนี้ก็ไม่มีสิทธิจะนำยึดทรัพย์สินอื่นของลูกหนี้มาชำระได้ เว้นแต่จะมีข้อตกลงในสัญญาจำนองไว้เป็นพิเศษนอกเหนือ มาตรา 733 ว่าถ้าบังคับจำนองได้เงินไม่พอชำระหนี้ ก. ลูกหนี้ยินยอมให้ยึดทรัพย์สินอื่นของ ก. ชำระหนี้ได้จนเต็มจำนวน

การฟ้องบังคับชำระหนี้อย่างเจ้าหนี้สามัญ จากตัวอย่างข้างต้นถ้าฟ้องเรียกเงินกู้ธรรมดาโดยไม่ฟ้องบังคับจำนอง ข.เจ้าหนี้มีสิทธิยึดทรัพย์สินที่จำนอง และทรัพย์สินอื่น ๆ ของ ก.ออกขายทอดตลาดชำระหนี้ได้จนเต็มจำนวน

คำถาม นายแข่งเป็นเจ้าของรถยนต์ปอร์เช่ ต่อมาเกิดเศรษฐกิจตกต่ำทั่วประเทศ นายแข่งไม่มีเงินจึงนำรถยนต์ของตนพร้อมใบเอกสารสิทธิประจำรถยนต์ดังกล่าวไปฝากนายเชื่องเจ้าของเต็นท์ขายรถยนต์ให้ช่วยขายรถของตนให้ ปรากฏว่านายเชื่องเสียน้ำมันบอลทำให้เงินขาดมือจึงนำรถปอร์เช่ของนายแข่งไปจำหน่ายต่อนายไข่ ดังนี้ นายแข่งจะขอรถคืนจากนายไข่ได้หรือไม่อย่างไร

คำตอบ ตามหลักแล้ว บุคคลซึ่งมิใช่เจ้าของไม่สามารถที่จะจำหน่ายทรัพย์สินที่ไม่ใช่ของตนได้แต่ในกรณีนี้ เจ้าของรถยนต์มีส่วนทำให้บุคคลผู้รับจำหน่าย ซึ่งเป็นบุคคลภายนอกและมีความสุจริตเข้าใจผิดว่าผู้จำหน่ายเป็นเจ้าของที่แท้จริง เพราะได้มอบเอกสารสิทธิของรถให้ไป ดังนั้นผู้จำหน่ายจึงสามารถติดตามรถยนต์ของตนคืนได้แต่ต้องเสียค่าไถ่ก่อน

คำถาม อาทิตย์ประกอบการค้า อาทิตย์รับจ้างรับจ้างทำงานในตำแหน่งพนักงานเก็บเงิน โดยมีอสังการเป็นผู้ค้าประกันการทำงานของจันทร์ หลังจากทำงานได้ระยะหนึ่ง จันทร์ย้ายออกเงินที่ลูกค้าชำระราคาค่าสินค้าไป รวมเป็นเงินทั้งสิ้นหกแสนบาท ซึ่งอยู่ในขอบเขตที่อสังการจะต้องรับผิดชอบตามสัญญาการค้าประกัน แต่อาทิตย์คงยินยอมให้จันทร์ผ่อนชำระเงินที่ย้ายออกไปคืนเป็นรายเดือนๆ ละห้าหมื่นบาทเป็นเวลาหนึ่งปี โดยที่อสังการผู้ค้าประกันมิได้รู้เห็นยินยอมด้วย จันทร์ชำระเงินให้อาทิตย์เพียงงวดเดียวแล้วไม่ชำระอีกเลย อาทิตย์จึงฟ้องบังคับให้อสังการรับผิดชอบตามสัญญาการค้าประกันอสังการ ต่อสู้คดีว่า การที่อาทิตย์ยอมให้จันทร์ผ่อนชำระเงินที่ย้ายออกได้เป็นเวลาถึงหนึ่งปีนั้น เป็นการผ่อนเวลาชำระหนี้ให้แก่ลูกหนี้โดยที่ผู้ค้าประกันมิได้ยินยอมด้วย ย่อมเป็นเหตุให้ผู้ค้าประกันหลุดพ้นจากความรับผิดชอบ ป.พ.พ.มาตรา 700 ขอให้ศาลยกฟ้องโจทก์ ดังนี้ ข้อต่อสู้ของอสังการผู้ค้าประกันฟังขึ้น หรือไม่

คำตอบ กรณีที่จะถือว่าเจ้าหนี้ยอมผ่อนเวลาชำระหนี้ให้แก่ลูกหนี้ อันเป็นเหตุให้ผู้ค้าประกันหลุดพ้นจากความรับผิดชอบ ป.พ.พ. มาตรา 700 นั้น มีสาระสำคัญประการหนึ่งคือ หนี้ของเจ้าหนี้ที่มีต่อลูกหนี้จะต้องเป็นหนี้ที่มีกำหนดเวลาชำระแน่นอน แต่ในกรณีของการค้าประกันการทำงานของลูกหนี้ นั้นเป็นการค้าประกันหนี้ในอนาคต เพราะหนี้จะเกิดจากการปฏิบัติงานของลูกหนี้จะเกิดขึ้นหรือไม่หรือเกิดขึ้นเมื่อใดก็เป็นการไม่แน่นอน ดังนั้น หนี้อันเกิดจากมูลละเมิดที่จันทร์ต้องรับผิดชอบต่ออาทิตย์จึงเป็นหนี้ที่ไม่มีกำหนดเวลาชำระแน่นอน แม้อาทิตย์จะยอมให้จันทร์ผ่อนชำระได้เป็นงวดๆ เป็นเวลาหนึ่งปีก็ไม่ถือเป็นการผ่อนเวลาชำระหนี้ให้แก่ลูกหนี้ เพราะมิใช่เป็นการค้าประกันหนี้อันจะต้องชำระ

ณ เวลาที่กำหนดแน่นอน กรณีไม่ต้องด้วยประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 700 ข้อต่อสู้ของ
อ้างการผู้ค้าประกัน ฟังไม่ขึ้น

คำถาม นายกริ่งนำรถยนต์มาจำนำกับนายขนานไว้เป็นประกันหนี้ ต่อมาเมื่อหนี้ถึงกำหนด
ชำระปรากฏว่านายกริ่งไม่มีเงินมาชำระ นายขนานจึงฟ้องนายกริ่งโดยแทนที่นายขนานจะฟ้อง
บังคับจำนำ นายขนานกลับไม่ฟ้อง แต่กลับไปฟ้องเรียกเงินกู้ยืมอย่างเจ้าหนี้สามัญโดยสละบุริมสิทธิที่
มีอยู่เหนือทรัพย์สินคือรถยนต์คันดังกล่าว ในกรณีเช่นนี้ นายขนานสามารถที่จะฟ้องอย่างหนี้
สามัญได้หรือไม่ อย่างไร

คำตอบ หลักกฎหมาย ป.พ.พ. มาตรา 214 คำพิพากษาฎีกาที่ 485/2513

วินิจฉัย การที่นายขนานเจ้าหนี้ไม่ฟ้องบังคับจำนำ แต่กลับไปฟ้องเรียกเงินตามสัญญา
อย่างเจ้าหนี้สามัญก็เพราะว่าลักษณะการจำนำเป็นการเอาทรัพย์สินเป็นประกันการชำระหนี้ โดยอาจ
แบ่งแยกการจำนำกับหนี้ที่เอาทรัพย์สินเป็นประกันนั้นเป็นคนละส่วนกันได้ หรืออีกนัยหนึ่งหนี้ที่
จำนำเป็นประกันนั้น เจ้าหนี้จะใช้สิทธิเรียกร้องอย่างหนี้สามัญโดยบังคับชำระหนี้จากทรัพย์สิน
ทั่วไปของลูกหนี้ตาม ป.พ.พ. มาตรา 214 หรือจะบังคับชำระหนี้จากทรัพย์สินที่จำนำอย่างหนึ่ง
อย่างใดก็ได้ การจำนำมิได้ผูกพันผู้รับจำนำให้ต้องบังคับจำนำเฉพาะทางเดียว ฉะนั้นนายขนานจะ
ใช้สิทธิบังคับนายกริ่งอย่างหนี้สามัญโดยสละบุริมสิทธิที่โจทก์มีเหนือทรัพย์สินที่จำนำก็ย่อมทำได้
(คำพิพากษาฎีกาที่ 485/2513)

คำถาม ลูกหนี้กู้เงินเจ้าหนี้ หนึ่งแสนบาท กำหนดใช้คืนสองปีโดยจดทะเบียนจำนองที่ดิน
ของตนแปลงหนึ่งประกันหนี้รายนี้ และมีข้อตกลงบางข้อในหนังสือสัญญา ดังนี้

- 1) ถ้าลูกหนี้จะชำระหนี้ต้องชำระหนี้ครั้งเดียว จะชำระหนี้ล้างจำนองเป็นงวด ๆ ไม่ได้
- 2) ถ้าเจ้าหนี้จะบังคับจำนอง ให้คนกลางตีราคาที่ดินแล้วให้ลูกหนี้พยายามหาคนซื้อใน
ราคานั้น เมื่อขายได้ให้เอาเงินชำระหนี้

ข้อตกลงดังกล่าวมีผลบังคับหรือไม่ เพราะเหตุใด

คำตอบ หลักกฎหมาย ป.พ.พ. มาตรา 713, 711

วินิจฉัย

- 1) ข้อตกลงนี้มีผลบังคับได้ เพราะถ้อยคำในตั๋วบทกฎหมายที่ว่า “ถ้ามิได้ตกลงกันไว้เป็น

อย่างอื่นในสัญญาจ้าง” ย่อมหมายถึงว่าคู่สัญญาสามารถตกลงเป็นอย่างอื่นได้ เมื่อตกลงกันว่าถ้า ลูกหนี้จะชำระหนี้ต้องชำระหนี้ครั้งเดียว จึงมีผลบังคับได้

2) ข้อตกลงนี้ย่อมไม่สมบูรณ์ เพราะเป็นการตกลงกันไว้ก่อนเวลานี้ถึงกำหนดชำระให้จัดการแก่ ทรัพย์สินเป็นประการอื่น นอกจากตามบทบัญญัติทั้งหลายว่าด้วยการบังคับจ้างเอง เพราะวิธีการบังคับจ้างเองตามกฎหมายจะต้องฟ้องคดีต่อศาล

คำถาม สินกู้เงินเศรษฐกิจหนึ่งล้านบาท โดยได้จ้างงที่ดินของตนแปลงหนึ่งเป็นประกัน และยังมีสอดทำหนังสือสัญญาค้ำประกันหนี้รายนี้ในวงเงินที่กู้เงิน ในหนังสือค้ำประกันมีสัญญาข้อหนึ่งระบุว่า ผู้ค้ำประกันยอมรับผิดร่วมกันกับลูกหนี้ หลังจากหนี้ถึงกำหนดชำระแล้ว สินผิดนัดไม่ชำระหนี้ และสอดก็ถึงแก่กรรมลง ทั้งนี้โดยมีทองแท้เป็นทายาทผู้รับมรดกของสอดผู้ค้ำประกันภายหลังการตายของสอด เศรษฐทวงถามให้ทองแท้ชำระหนี้ในฐานะทายาทของผู้ค้ำประกัน แต่ทองแท้ปฏิเสธ พร้อมทั้งยกข้อต่อสู้ว่า

(ก) เศรษฐต้องไปดำเนินการบังคับจ้างเองเอาที่ที่ดินจ้างของสินเสียก่อน จึงจะมีอำนาจมาเรียกให้ผู้ค้ำประกันชำระหนี้

(ข) สัญญาค้ำประกันระงับไปแล้วด้วยความตายของสอดผู้ค้ำประกัน ทองแท้ในฐานะทายาทจึงไม่ต้องรับผิดชอบตามสัญญาค้ำประกัน

ดังนี้ ข้อต่อสู้ของทองแท้ฟังขึ้นหรือไม่

คำตอบ

(ก) ในสัญญาค้ำประกันนั้น ปกติแล้วผู้ค้ำประกันมีสิทธิตามมาตรา 690 ที่จะยกข้อต่อสู้ให้เจ้าหนี้ไปบังคับจ้างเองเอาที่ทรัพย์สินจ้างของลูกหนี้ก่อนได้ แต่ในเมื่อสัญญาค้ำประกันที่สอดทำต่อเศรษฐีมีข้อสัญญาว่า ผู้ค้ำประกันยอมรับผิดร่วมกันกับลูกหนี้ ดังนั้น ทองแท้ผู้เป็นทายาทซึ่งรับเอาสัญญาค้ำประกันที่สอดทำไว้มาโดยมรดก จึงไม่มีสิทธิที่จะเกี่ยงให้เศรษฐีไปดำเนินการบังคับจ้างเองเอาที่ที่ดินจ้างของสินเสียก่อน ตามที่มาตรา 691 บัญญัติเอาไว้

(ข) หนี้ตามสัญญาค้ำประกันมีวัตถุประสงค์เป็นการชำระเงิน ว่าโดยสภาพแล้วสัญญาค้ำประกันจึงไม่ถือเป็นการเฉพาะตัวของผู้ตายโดยแท้ เมื่อผู้ค้ำประกันถึงแก่ความตายในขณะที่หนี้ของลูกหนี้เกิดมีขึ้นแล้ว สัญญาค้ำประกันนั้นย่อมไม่ระงับ และเป็นมรดกตกทอดแก่ทายาทของผู้ค้ำประกัน

แต่ทั้งนี้ ทายาทจะรับผิดชอบตามสัญญาค้ำประกันแค่เพียงไม่เกินไปกว่าทรัพย์สินมรดกที่ตกทอดแก่คนเท่านั้น และเมื่อทายาทต้องชำระหนี้ตามสัญญาค้ำประกันให้แก่เจ้าหนี้ไปเป็นจำนวนเท่าใด ก็ชอบที่จะใช้สิทธิไถ่เบีย้อาจจากลูกหนี้ได้ตาม มาตรา 693

สรุปแล้ว ข้อต่อสู้ของทายาทผู้ค้ำประกันทั้งสองประเด็นฟังไม่ขึ้น

คำถาม เงื่อนไขที่ผู้รับจ้างอสังหาริมทรัพย์สินจ้างของลูกเป็นของคนมีว่าอย่างไรบ้าง และวิธีการที่จะได้มาต้องทำอย่างไร

คำตอบ หลักกฎหมาย ป.พ.พ. มาตรา 729 ประกอบมาตรา 728

ตาม ป.พ.พ. มาตรา 729 มีหลักว่า:-

- (1) ลูกหนี้ได้ขาดส่งดอกเบี้ยมาแล้วเป็นเวลาถึง 5 ปี
- (2) ผู้จ้างอสังหาริมทรัพย์ได้แสดงให้เป็นที่พอใจแก่ศาลว่าราคาทรัพย์สินนั้นท่วมจำนวนเงินอันค้างชำระ และ

- (3) ไม่มีการจ้างรายอื่นหรือบุริมสิทธิอื่นได้จดทะเบียนไว้เหนือทรัพย์สินอันเดียวกันนี้เอง ซึ่งจะต้องครบองค์ประกอบทั้ง 3 ประการข้างต้นนี้ จะขาดข้อหนึ่งข้อใดมิได้

วิธีการที่จะได้ทรัพย์สินนั้นมาก็คือ:-

ก. ต้องมีจดหมายบอกกล่าวก่อน ตาม ป.พ.พ. มาตรา 728

ข. ขั้นตอนต่อไปจะต้องฟ้องเป็นคดีต่อศาลเพื่ออาศัยอำนาจทางศาลเพื่อให้ศาลสั่ง จะยึดเอามาเป็นของตนทีเดียวมิได้

คำถาม นายเอ (ลูกหนี้) นำโคพันธุ์อเมริกันบรามันไปส่งมอบให้กับนายบี (เจ้าหนี้) เพื่อเป็นการประกันหนี้คู่สมระหว่างกันเป็นเงิน 100,000 บาท ต่อมาโคดังกล่าวได้ตกถูกออกมา คิดเป็นมูลค่า 50,000 บาท ดังนี้ หากนายบีคิดจะยึดลูกโคเพื่อหักกลบลบหนี้ที่เกิดขึ้นได้หรือไม่

คำตอบ อ้างมาตรา 761

เรื่องนี้เป็นเรื่องจำนำ หากไม่มีข้อตกลงเป็นอย่างอื่น เจ้าหนี้จะยึดลูกวัวซึ่งเป็นดอกผลธรรมชาติมาบังคับชำระหนี้ไม่ได้เพราะในเรื่องจำนำดอกผลนิติบัญญัติเท่านั้นที่หนี้จ้างอสังหาริมทรัพย์ถึง

คำถาม แดงตกลงทำสัญญาซื้อผ้าไหมสีแดงจากเหลืองจำนวน 30 พัน แต่เหลืองได้ส่งมอบผ้าไหมสังเคราะห์ที่มีลักษณะคล้ายผ้าไหมสีแดง ซึ่งมีราคาถูกกว่าผ้าไหมมากให้แก่แดงโดยคิดราคาเท่ากับราคาผ้าไหมโดยเจตนา ซึ่งแดงก็ได้ยอมรับผ้าไหมไว้ เนื่องจากผ้ามีลักษณะคล้ายกัน โดยมีเขียวตกลงทำสัญญา คำประกันการชำระหนี้ค่าราคาผ้าของแดงต่อเหลืองโดยขณะทำสัญญาคำประกัน เขียวทราบว่าเหลืองเจตนาส่งมอบผ้าคนละชนิดให้แก่แดง ต่อมาแดงทราบข้อเท็จจริงจึงไม่ชำระค่าผ้าให้แก่เหลืองโดยเหตุที่ว่าคนสำคัญผิดในทรัพย์สินเป็นวัตถุแห่งนิติกรรม สัญญาซื้อขายผ้าจึงตกเป็นโมฆะ ตาม ป.พ.พ. มาตรา 156 เหลืองจึงมาเรียกให้เขียวชำระหนี้แทนแดงในฐานะผู้ค้ำประกัน

หากเขียวมาปรึกษาท่าน ท่านจะให้คำปรึกษาแก่เขียวว่าสัญญาค้ำประกันที่เขียวทำไว้ต่อเหลืองนั้นผูกพันเขียวหรือไม่ อย่างไร

คำตอบ

จากข้อเท็จจริงมีหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องคือ ป.พ.พ. มาตรา 681 วรรค 1, วรรค 3

วรรค 1 : อันคำประกันนั้นจะมีได้แต่เฉพาะเพื่อหนีอันสมบูรณ์

วรรค 3 : หนีอันเกิดแต่สัญญาซึ่งไม่ผูกพันลูกหนีเพราะทำด้วยความสำคัญผิด หรือเพราะเป็นผู้ไร้ความสามารถนั้น ก็อาจจะมิประกันอย่างสมบูรณ์ได้ ถ้าหากว่าผู้ค้ำประกันรู้เหตุสำคัญผิดหรือไร้ความสามารถนั้นในขณะที่เข้าทำสัญญาผูกพันตน

การที่แดงทำสัญญาซื้อผ้าไหม แต่เหลืองส่งมอบผ้าไหมสังเคราะห์ให้แทนโดยเจตนาและแดงก็รับไว้โดยไม่ทราบ ถือว่าแดงทำสัญญาซื้อขายไปโดยสำคัญผิดในทรัพย์สินอันเป็นวัตถุแห่งนิติกรรม สัญญาซื้อขายนี้จึงตกเป็นโมฆะ ตาม ป.พ.พ. มาตรา 156 ดังนั้น เมื่อสัญญาซื้อขายอันเป็นสัญญาประจักษ์ตกเป็นโมฆะแล้วจึงไม่สามารถทำสัญญาค้ำประกันเพื่อค้ำประกันสัญญาที่ตกเป็นโมฆะได้ตามมาตรา 681 วรรค 1

และกรณีดังกล่าวนี้เหลืองจะอ้างมาตรา 681 วรรค 3 มาบังคับกับเขียวก็ไม่ได้ เนื่องจากตาม มาตรา 681 วรรค 3 นั้น ให้ใช้กับเฉพาะกรณีนิติกรรมที่ก่อให้เกิดหนี้ตกเป็นโมฆะเพราะสาเหตุที่สำคัญผิดหรือเพราะเป็นผู้ไร้ความสามารถเท่านั้น ดังนั้น ในเมื่อสัญญาซื้อขายซึ่งเป็นสัญญาประจักษ์ที่ก่อให้เกิดหนี้ตกเป็นโมฆะแล้วจึงต้องปรับเข้ากับมาตรา 681 วรรค 1 ให้ใช้ปรับเข้ากับ มาตรา 681 วรรค 3

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่าสัญญาค้ำประกันที่เขียวทำไว้กับเหลืองจึงไม่ผูกพันให้เขียวต้องรับผิดชอบ ต่อเหลือง ตามมาตรา 681 วรรค 1

คำถาม การบังคับจำนองตามมาตรา 728 นั้น ต้องทำอะไร มีวัตถุประสงค์ต่างจากมาตรา 729 หรือไม่ อย่างไร

คำตอบ การบังคับจำนองมาตรา 728 นั้น จะต้องมีการบอกกล่าวว่าจะบังคับหนี้ โดยให้เวลาพอสมควรในการที่ผู้จำนองจะได้เตรียมตัวเพื่อนำเงินมาชำระหนี้เสียก่อน หากผู้จำนองไม่ชำระหนี้ ภายในเวลาดังกล่าว ผู้รับจำนองจะนำออกขายทอดตลาดเพื่อนำเงินมาชำระหนี้ก็ได้

วัตถุประสงค์ของมาตรา 728 ต่างกับมาตรา 729 ตรงที่การบังคับตามมาตรา 728 เป็นการบังคับเพื่อขายทอดตลาด จะได้นำเงินมาชำระหนี้ แต่มาตรา 729 เป็นการบังคับเพื่อให้จำนองหลุด

คำถาม นายเอได้ยืมเงินนายบีเป็นจำนวนเงิน 10,000 บาท พร้อมได้ส่งมอบรถยนต์เบนซ์ของตนให้นายบีเป็นการประกันการชำระหนี้ดังกล่าว ต่อมา นายบีได้ถอยรถยนต์ไปเก็บได้คืน มะพร้าวทั้งวันทั้งคืน ดังนี้หากเกิดฟ้าผ่ารถยนต์ดังกล่าวเสียหาย นายบีต้องรับผิดชอบหรือไม่ อย่างไร

คำตอบ หลักกฎหมาย มาตรา 759

กรณีนี้เป็นกรณีสงวนทรัพย์สิน ตามกฎหมายมาตรา 759 ไม่ได้ให้นายบีผู้รับจำนำจะต้องรับผิดชอบ แม้อันเหตุสุดวิสัย ดังนั้น นายบีจึงไม่ต้องรับผิดชอบ เพราะความเสียหายของรถ ตามอุทหากรรม ถือเป็นความเสียหายที่เกิดจากฟ้าผ่าอันเป็นเหตุสุดวิสัย

คำถาม บริษัทเค็ญจำกัดได้ทำสัญญาว่าจ้างนางสาวลำไยร้องเพลงประจำห้องอาหารเค็ญโภชนาจำกัด โดยได้ให้นายชมพูทำสัญญารับรองว่าหากนางสาวลำไยร้องเพลงไม่ได้ตามสัญญา นายชมพูจะเป็นผู้ชดใช้ค่าเสียหายให้โดยคิดค่าเสียหายวันละ 5,000 บาท เป็นเวลาตามสัญญาจ้างร้องเพลง นายชมพูยินยอมทำสัญญากับบริษัทเค็ญจำกัด อยากทราบว่าหากนางสาวลำไยไม่สามารถร้องเพลงได้ นายชมพูจะต้องรับผิดชอบตามสัญญาดังกล่าวหรือไม่ และสัญญาดังกล่าวจัดเป็นสัญญาค้ำประกันตามกฎหมายหรือไม่

คำตอบ หลักกฎหมาย ป.พ.พ. มาตรา 680

สัญญาดังกล่าวจัดเป็นสัญญาค้ำประกัน เพราะเป็นความผูกพันระหว่างบุคคลภายนอกกับ

เจ้าหน้าที่และการผิดสัญญาจ้างร้องเพลงก็สามารถทำสัญญาค้ำประกันได้

ดังนั้น หากนางสาวลำไยไม่สามารถร้องเพลงได้ นายชมพูก็ต้องรับผิดชอบตามสัญญาดังกล่าว และสัญญาดังกล่าวถือว่าเป็นสัญญาค้ำประกันถูกต้องตามกฎหมายได้

คำถาม ข้อสัญญาหรือข้อตกลงในสัญญาจ้างของดังต่อไปนี้ ใช้บังคับได้หรือไม่ เพราะเหตุใด

(ก) จ้างคนที่ดินมีโฉนด สัญญาจ้างระบุว่า ให้สิทธิจ้างงครอบไปถึงบรรดาสิ่งปลูกสร้าง เช่น เรือนโรงที่จะปลูกสร้างลงบนที่ดินจ้างต่อไปในอนาคตด้วย

(ข) ข้อตกลงในสัญญาจ้างที่ว่า ถ้าบังคับจ้างได้แล้วยังมีหนี้ขาดจำนวนอยู่ ให้ผู้จ้างงรับผิดชอบชำระหนี้ต่อไปจนครบ

คำตอบ

(ก) มาตรา 704 บัญญัติว่า สัญญาจ้างต้องระบุทรัพย์สินซึ่งจ้างง และตามมาตรา 719 จ้างงที่ดินไม่ครอบไปถึงเรือนโรงอันผู้จ้างงปลูกสร้างลงบนที่ดินภายหลังวันจ้างง เว้นแต่จะมีข้อความกล่าวไว้โดยเฉพาะในสัญญาว่าให้ครอบไปถึง

ดังนั้น ข้อสัญญาจ้างงดังกล่าวไว้ในข้อ (ก) จึงมีผลใช้บังคับได้

(ข) มาตรา 733 มีความโดยสรุปว่า ถ้าบังคับจ้างงได้เงินจำนวนสุทธิไม่พอชำระหนี้เงินยังขาดจำนวนอยู่เท่าใด ลูกหนี้ไม่ต้องรับผิดชอบในเงินนั้น

อย่างไรก็ดี ได้มีคำพิพากษาของศาลฎีกาวินิจฉัยไว้เป็นบรรทัดฐานว่า มาตรา 733 นั้น ไม่ใช่บทบัญญัติที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน จึงไม่เป็นการต้องห้ามที่คู่กรณีจะตกลงกันเป็นอย่างอื่น คือตกลงยกเว้นมาตรา 733 เป็นว่าให้ลูกหนี้หรือผู้จ้างงรับผิดชอบไปจนครบนั่นเอง (โดยนัยคำพิพากษาฎีกาที่ 1313/2480)

ดังนั้น ข้อตกลงในสัญญาจ้างงดังกล่าวไว้ในข้อ (ข) จึงมีผลใช้บังคับ

คำถาม รงนากู้เงินวิมล 8,000 บาท โดยมีศศิกานต์มอบสร้อยคอจําเป็นประกันหนี้ไว้ การกู้ยืมเงินและจํานำไม่ได้ทำหลักฐานเป็นหนังสือ ต่อมาหนี้ถึงกำหนดชำระ รงนาผิคนัด วิมลได้มีหนังสือบอกกล่าวให้รงนาและศศิกานต์ชำระหนี้แต่คนทั้งสองไม่ชำระ วิมลจึงเอาสร้อยคอที่รับจํานำออกขายทอดตลาดได้เงินสุทธิเพียง 6,000 บาท ดังนี้ วิมลจะฟ้องเรียกหนี้ที่ยังขาดอยู่ 2,000 บาทจากรงنالูกหนี้และศศิกานต์ผู้จํานำได้หรือไม่

คำตอบ หลักกฎหมาย ป.พ.พ. มาตรา 767 วรรค 2 ประกอบ มาตรา 653

วินิจฉัย การจำหน่าย กฎหมายไม่ได้บังคับว่าจะต้องมีหลักฐานเป็นหนังสือ จึงบังคับจำหน่าย โดยการเอาทรัพย์สินที่จำหน่ายออกขายทอดตลาดได้ เมื่อบังคับจำหน่ายแล้วได้เงินน้อยกว่าจำนวนหนี้ ค้างชำระ ลูกหนี้ยังต้องรับผิดชอบในส่วนที่ขาดอยู่ตามมาตรา 767 วรรคสอง ในกรณีนี้มูลหนี้ที่จำหน่าย เป็นประกันคือการกู้ยืมเงิน ซึ่งตามมาตรา 653 จะต้องมีหลักฐานแห่งการกู้ยืมเป็นหนังสือจึงจะฟ้องร้องให้บังคับคดีได้ แต่การกู้ยืมเงินรายนี้ไม่ได้ทำหลักฐานเป็นหนังสือไว้ วิมลจึงฟ้องเรียกหนี้ ที่ยังขาดอยู่ 2,000 บาท จากรณาลูกหนี้ไม่ได้ และวิมลจะฟ้องเรียกหนี้ที่ยังขาดอยู่จากศศิกานต์ ผู้จำหน่ายก็ได้เพราะศศิกานต์มิใช่ลูกหนี้ เป็นแค่เพียงผู้เอาทรัพย์สินมาจำหน่ายเป็นประกันหนี้และเมื่อ มีการบังคับจำหน่ายแล้ว จำนำย่อมระงับสิ้นไป (คำพิพากษาฎีกาที่ 200/2496)

คำถาม วันที่ 1 มกราคม 2544 แดงได้ตกลงทำสัญญากู้เงินจากคำเป็นเงินจำนวน 50,000 บาท โดยกำหนดว่าแดงจะชำระหนี้คืนให้แก่คำภายในวันที่ 1 มกราคม 2545 โดยมีเชียวตกลงเข้าทำ สัญญาค้ำประกันหนี้เงินกู้ดังกล่าว ต่อมาเมื่อถึงวันที่ 1 มกราคม 2545 แดงมิได้ชำระหนี้ให้แก่คำ ตามสัญญาและคำมิได้ทวงถามให้แดงชำระหนี้ ต่อมาวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2545 คำได้ทวงถามให้ เชียวชำระหนี้ในฐานะผู้ค้ำประกัน เชียวปฏิเสธที่จะชำระเงินให้แก่คำโดยอ้างว่า คำผ่อนเวลาชำระ หนี้ให้แก่แดง ดังนั้นตนจึงหลุดพ้นจากความรับผิดชอบตามสัญญาค้ำประกัน

อยากทราบว่าข้ออ้างของนายเชียวที่จะให้ตนไม่ต้องรับผิดชอบตามสัญญาค้ำประกันดังกล่าว นั้นถูกต้องหรือไม่ อย่างไร

คำตอบ หลักกฎหมายที่เกี่ยวข้อง คือ ป.พ.พ.มาตรา 700

การผ่อนเวลาที่เจ้าหนี้ผ่อนเวลาให้แก่ลูกหนี้อันจะมีผลให้ผู้ค้ำประกันหลุดพ้นความรับผิดชอบ ตาม ป.พ.พ.มาตรา 700 นั้นจะต้องเป็นการตกลงผ่อนเวลาให้กันเป็นที่แน่นอน และมีผลว่าใน ระหว่างนั้นเจ้าหนี้จะใช้สิทธิเรียกร้องไม่ได้ แต่จากข้อเท็จจริงเป็นเพียงกรบทกำหนดตามสัญญา กู้แล้วคำมิได้ทวงถามให้แดงชำระหนี้ ซึ่งถือเป็นสิทธิของคำซึ่งเป็นเจ้าหนี้ ไม่ถือเป็นการผ่อนเวลา การชำระหนี้ให้แก่แดงแต่อย่างไร ดังนั้น จากข้อเท็จจริงกรณีจึงไม่เข้าหลักเกณฑ์ตามมาตรา 700 เชียวจึงยังต้องรับผิดชอบชำระหนี้ให้แก่คำตามสัญญาค้ำประกันอยู่ ข้ออ้างของเชียวที่จะให้ตนไม่ต้องรับ รับผิดชอบตามสัญญาค้ำประกันดังกล่าวนี้ไม่ถูกต้อง ทั้งนี้ ตามเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น

[ตามแนวคำพิพากษาฎีกาที่ 1049/2512 (ประชุมใหญ่)]

คำถาม ผู้จ้างงูกู้เงินผู้รับจ้างงาน จำนวน 100,000 บาท โดยได้จ้างงูกู้เงินที่คืนมีโฉนดแปลงหนึ่งเป็นประกัน สัญญาจ้างงานทำเป็นหนังสือและจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ข้อความในสัญญาจ้างงานส่วนหนึ่งระบุว่า

(1) จ้างงานเป็นประกันหนี้กู้ยืมจำนวน 100,000 บาท ตามสัญญากู้ยืมระหว่างผู้จ้างงานกับผู้รับจ้างงานนั้น

(2) สัญญาจ้างงานนี้ไม่เป็นการตัดสิทธิผู้รับจ้างงานที่จะบังคับจ้างงานสำหรับต้นเงินที่เกิน 100,000 บาท ซึ่งหากผู้รับจ้างงานจะยอมให้ผู้จ้างงูกู้ยืมต่อไปในภายภาคหน้า

(3) ผู้จ้างงานไม่มีสิทธินำที่ดินแปลงนี้ไปจ้างงานผู้อื่นอีก

ดังนั้น ให้ท่านวินิจฉัยว่า ข้อสัญญาจ้างงานแต่ละข้อข้างต้นนั้น มีผลบังคับตามกฎหมายลักษณะจ้างงานหรือไม่ เพียงใด โดยยกหลักกฎหมายประกอบการวินิจฉัยให้ชัดเจน

คำตอบ ป.พ.พ.มาตรา 708 บัญญัติว่า สัญญาจ้างงานนั้นต้องมีจำนวนเงินระบุไว้เป็นเรือนเงินไทยจำนวนแน่ตรงตัว หรือจำนวนขั้นสูงสุดที่ได้เอาทรัพย์สินจ้างงานนั้นตราไว้เป็นประกัน ดังนั้น

(1) ข้อความในสัญญาจ้างงานที่ว่า จ้างงานเป็นประกันหนี้กู้ยืมจำนวน 100,000 บาท จึงเป็นการระบุจำนวนเงินจ้างงานที่ถูกต้องตามมาตรา 708 แล้ว ก็ได้ระบุจำนวนเงินจ้างงานไว้เป็นจำนวนแน่ตรงตัว ผู้รับจ้างงานย่อมมีบุริมสิทธิที่จะได้รับชำระหนี้จากที่ดินจ้างงานสำหรับหนี้เงินกู้จำนวน 100,000 บาทกับทั้งดอกเบี้ยในต้นเงินจำนวนดังกล่าวด้วย ตามที่มาตรา 715 (1) บัญญัติเอาไว้ว่า ทรัพย์สินซึ่งจ้างงานยอมเป็นประกันเพื่อการชำระหนี้ค่าดอกเบี้ยด้วย

(2) ข้อความในสัญญาจ้างงานที่ว่า สัญญาจ้างงานนี้ไม่เป็นการตัดสิทธิผู้รับจ้างงานที่จะบังคับจ้างงานสำหรับต้นเงินที่เกิน 100,000 บาท ซึ่งหากผู้รับจ้างงานจะได้ยอมให้ผู้จ้างงูกู้ยืมต่อไปในภายภาคหน้านั้น ไม่มีผลบังคับตามกฎหมายลักษณะจ้างงาน เพราะไม่มีการระบุจำนวนเงินจ้างงานให้ถูกต้องตามมาตรา 708 กล่าวคือ สัญญาจ้างงานมิได้ระบุจำนวนเงินจ้างงานไว้เป็นจำนวนแน่ตรงตัว หรือจำนวนขั้นสูงสุดอย่างใดอย่างหนึ่งเลย หากว่าต่อไปภายภาคหน้าผู้รับจ้างงานยินยอมให้ผู้จ้างงูกู้ยืมเงินไปอีก ผู้รับจ้างงานก็จะไม่มีบุริมสิทธิที่จะเอาชำระหนี้จากที่ดินจ้างงานสำหรับเงินที่ได้ให้กู้ไปในภายหลัง

(3) ข้อความในสัญญาจ้างงานที่ว่า ผู้จ้างงานไม่มีสิทธินำที่ดินแปลงนี้ไปจ้างงานผู้อื่นอีก ไม่มีผลบังคับ ตามที่มาตรา 712 บัญญัติเอาไว้ว่า แม้ถึงว่ามีข้อสัญญาเป็นอย่างอื่นก็ตามทรัพย์สินซึ่งจ้างงานไว้แก่บุคคลคนหนึ่งนั้น จะเอาไปจ้างงานแก่บุคคลอีกคนหนึ่งก็ได้

คำถาม หนี้ซึ่งจำเป็นประกันอยู่นั้นระงับสิ้นไปเพราะเหตุประการอื่นมิใช่เพราะเหตุอายุความมีอะไรบ้าง ประการหนึ่ง

อีกประการหนึ่ง นายเกริกกู้เงินนายขวัญโดยนำสร้อยเพชรจำนำไว้เป็นประกันหนี้โดยจำนำกันเป็นเวลาสามปีนับตั้งแต่นั้นถึงกำหนดชำระเป็นต้นมา นายขวัญจึงบอกกล่าวแก่นายเกริกว่าจะบังคับจำนำ นายเกริกคัดค้านว่า นายขวัญไม่มีอำนาจบังคับจำนำ เพราะหนี้ขาดอายุความแล้ว ถ้าวินิจฉัยว่าหนี้กู้ยืมระงับสิ้นไป ดังนี้ ข้อคัดค้านของนายเกริกรับฟังได้หรือไม่

คำตอบ

วินิจฉัย :- กรณีแรก เหตุประการอื่นที่มิใช่อายุความ ทำให้หนี้ระงับไป กรณีตาม ป.พ.พ.มาตรา 314-353 ได้แก่

1. การชำระหนี้
2. เจ้าหนี้ปลดหนี้
3. หักกลบหนี้
4. แปลงหนี้ใหม่
5. หนี้เคลื่อนกลืนกัน

กรณีที่สอง หลักกฎหมายตามมาตรา 769 (1) จำนำไม่ระงับเพราะเหตุที่หนี้ขาดอายุความ ตามปัญหา :- หนี้กู้ยืมรายนี้ขาดอายุความแล้ว แต่สัญญาจำนำก็มีได้ระงับตามไปด้วย เมื่อยังอยู่ในระหว่างสัญญาจำนำ ผู้รับจำนำจึงมีอำนาจบังคับจำนำ ดังนั้น ข้อคัดค้านของนายเกริกรับฟังไม่ได้

คำถาม นกกู้เงินกระต่าย 80,000 บาท โดยมอบโฉนดที่ดินให้กระต่ายยึดถือไว้เป็นประกัน ในขณะที่เดียวกันหนอนก็เข้าทำสัญญาค้ำประกันกับกระต่ายในหนี้เงินกู้โดยลงลายมือชื่อตนเองไว้ในหนังสือค้ำประกันมอบให้กระต่ายเก็บไว้ ต่อมากระต่ายสงสารนกจึงยอมคืนโฉนดที่ดินให้นกเมื่อหนี้ถึงกำหนดชำระ กระต่ายขอให้นกทำการชำระหนี้ นกเพิกเฉยอ้างว่าไม่มีเงิน กระต่ายจึงฟ้องนกและหนอนให้รับผิดชอบในหนี้เงินกู้ หนอนต่อสู้ว่าตนไม่ต้องรับผิดชอบอีกแล้วเพราะการกระทำของกระต่าย อยากทราบว่าข้อต่อสู้ของหนอนรับฟังได้หรือไม่ เพราะเหตุใด ยกหลักกฎหมายประกอบให้ชัดเจน

คำตอบ หลักกฎหมาย ป.พ.พ. มาตรา 680(2), 686, 697

หนอนเป็นผู้ค้าประกันและมีหลักฐาน ตามมาตรา 680(2) สมบูรณ์ กระด่ายจึงฟ้องหนอนได้ การที่กระด่ายคืนโฉนดที่ดินให้กับภคนั้น แม้ว่าจะเป็นการกระทำของเจ้าหนี้ แต่ก็ไม่ได้ทำให้ผู้ค้าประกันไม่อาจเข้าช่วงสิทธิใด ๆ ได้ เพราะการมอบโฉนดที่ดินไว้โดยไม่ได้ทำให้ถูกต้องในเรื่องจำนอง ย่อมไม่ก่อให้เกิดสิทธิใด ๆ แก่เจ้าหนี้ตาม ป.พ.พ. มาตรา 697 แต่ประการใด

ดังนั้น ข้อต่อสู้ของหนอนจึงรับฟังไม่ได้ เพราะการกระทำของเจ้าหนี้ไม่ทำให้ผู้ค้าประกันไม่อาจเข้ารับช่วงสิทธิแต่ประการใด กรณีไม่ต้องตาม ป.พ.พ. มาตรา 697

คำถาม นายกิ่งได้จำนองที่ดินเพื่อเป็นประกันการชำระหนี้ของตนตามกฎหมายไว้กับนายไก่อ โดยมีข้อตกลงเป็นลายลักษณ์อักษรว่า นายกิ่งจะต้องชำระหนี้ทั้งหมดตามจำนวนเงิน 100,000 บาท โดยชำระหนี้เป็นงวด ๆ งวดละ 10,000 บาท เป็นจำนวน 10 งวด หากขาดส่งเงินชำระหนี้งวดใดงวดหนึ่งให้เจ้าหนี้ยึด ที่ดินซึ่งจำนองเป็นของตนได้ ดังนี้ หากนายกิ่งผิดนัดชำระหนี้งวดใดงวดหนึ่ง นายกิ่งต้องทำตามสัญญาตามที่ไก่อตกลงไว้หรือไม่ อย่างไร

คำตอบ หลักกฎหมาย มาตรา 702 และมาตรา 711

วินิจฉัย ข้อความดังกล่าวที่กล่าวว่า “หากขาดส่งงวดใดงวดหนึ่งให้เจ้าหนี้ยึดที่ดินซึ่งจำนองเป็นของตนได้” นั้น ถือเป็นข้อความที่มีการบังคับให้บังคับจำนองเป็นอย่างอื่น นอกจากที่บัญญัติเอาไว้ตามมาตรา 728 (ขายทอดตลาด), มาตรา 729 (จำนองหลุด) จึงใช้ไม่ได้ ดังนั้นนายไก่อเจ้าหนี้จึงยึดที่ดินซึ่งติดจำนองไม่ได้

คำถาม นายกล้ากู้เงินนายขนานโดยเอารถยนต์นำมาเป็นประกันหนี้จำนวนเงิน 200,000 บาท เมื่อถึงกำหนดชำระหนี้นายกล้าไม่มีเงินไปชำระ จนล่วงเลยเวลามา 3 เดือน นายขนานจึงฟ้องบังคับจำนำ ปรากฏว่าศาลไม่ประทับรับฟ้อง ท่านเห็นว่าศาลสั่งชอบหรือไม่ เพราะเหตุใด

คำตอบ หลักกฎหมาย ป.พ.พ. มาตรา 764 วรรคแรก

วินิจฉัย ป.พ.พ. มาตรา 764 วรรคแรก “เมื่อผู้รับจำนำจะบังคับจำนำแม้ว่าหนี้จะถึงกำหนดชำระแล้ว แม้ลูกหนี้ผิดนัด ผู้รับจำนำก็ต้องมีหนังสือบอกกล่าวไปยังลูกหนี้ก่อนว่าให้ชำระหนี้และคำอุปกรณ์ภายในเวลาอันสมควร”

ดังนั้น ตามปัญหาการที่ศาลสั่งไม่ประทับรับฟ้องศาลสั่งโดยชอบแล้ว เพราะนายขนานฟ้องโดยมิได้ทำตามแบบมาตรา 764 วรรคแรกคือมิได้บอกกล่าวลูกหนี้ก่อนแม้จะล่วงเลยเวลามาแล้วก็ตาม

คำถาม เอกทำสัญญาเช่าซื้อรถจักรยานยนต์คันหนึ่งจากโท โดยมีตรีเป็นผู้นำประกันการเช่าซื้อ ปรากฏว่าในหนังสือสัญญาเช่าซื้อและคำประกันนั้น มีแต่เอกกับตรีลงลายมือชื่อไว้ในฐานะผู้เช่าซื้อ และผู้รับประกันโดยลำดับ แต่โทผู้ให้เช่าซื้อมิได้ลงลายมือชื่อไว้ด้วย ต่อมาเอกผิดสัญญาเช่าซื้อ โทจึงนำหนังสือสัญญาเช่าซื้อ และคำประกันมาฟ้องให้เอก และตรีรับผิดชอบตามสัญญาเช่าซื้อ และคำประกัน ดังนี้ศาลจะวินิจฉัยชี้ขาดคดีนี้ว่าอย่างไร

อนึ่ง สัญญาเช่าซื้อถูกกฎหมายบัญญัติว่าต้องทำเป็นหนังสือ

คำตอบ หลักกฎหมาย ป.พ.พ. มาตรา 681 วรรคหนึ่ง

วินิจฉัย ป.พ.พ. มาตรา 572 วรรคสองบัญญัติว่า สัญญาเช่าซื้อนั้นถ้าไม่ทำเป็นหนังสือ ท่านว่าเป็นโมฆะ

สัญญาที่ต้องทำเป็นหนังสือนั้นหมายความว่า คู่สัญญาได้เข้าทำสัญญาต่อกันเป็นหนังสือลายมือชื่อของคู่สัญญาทั้งสองฝ่ายจึงเป็นสาระสำคัญที่จะแสดงได้ว่า คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายนั้นเข้าทำสัญญาต่อกันเป็นหนังสือ หากขาดลายมือชื่อของคู่สัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไปจะถือว่าคู่สัญญาฝ่ายนั้นเข้าทำหนังสือสัญญาด้วยข้อมไม่ได้ อันเป็นการผิดแบบของสัญญา และตกเป็นโมฆะ

สัญญาเช่าซื้อที่พิพาทกันนั้น เมื่อปรากฏว่าผู้ให้เช่าซื้อไม่ได้ลงลายมือชื่อในหนังสือสัญญาเช่าซื้อ ต้องถือว่าสัญญาเช่าซื้อนั้นมิได้ทำเป็นหนังสือ และตกเป็นโมฆะตามมาตรา 572 วรรคสอง สัญญาจำประกันการเช่าซื้อย่อมเกิดขึ้นไม่ได้ เพราะเหตุนี้ตามสัญญาเช่าซื้อดังกล่าวเป็นหนี้อันไม่สมบูรณ์ไม่อาจมีการจำประกันได้ตาม มาตรา 681 วรรคหนึ่ง

ดังนั้น ศาลต้องพิพากษายกฟ้องโจทก์

คำถาม ลูกหนี้กู้เงินเจ้าหนี้ โดยจำนองที่ดินของตนแปลงหนึ่งเป็นประกัน และยังมีผู้จำนองซึ่งเป็นบุคคลภายนอกจำนองที่ดินของตนอีกแปลงหนึ่งประกันหนี้รายนี้ด้วย ในหนังสือสัญญาจำนองทั้งสองฉบับมีข้อความว่า ถ้าเจ้าหนี้บังคับจำนองได้เงินจำนวนสุทธิไม่พอชำระหนี้ ลูกหนี้และผู้จำนองยินยอมรับผิดชอบใช้ให้จนครบ ดังนี้ ข้อสัญญาจำนองดังกล่าวมีผลบังคับใช้ได้หรือไม่ เพียงใด

คำตอบ หลักกฎหมาย ป.พ.พ. มาตรา 733

วินิจฉัย ป.พ.พ. มาตรา 733 มีสาระสำคัญว่าถ้าบังคับจำนองแล้ว เงินยังขาดจำนวนอยู่เท่าใด ลูกหนี้ไม่ต้องรับผิดชอบในเงินนั้น

อย่างไรก็ดี ศาลฎีกาโดยคำพิพากษาฎีกาที่ 1313/2480 ได้วินิจฉัยไว้เป็นบรรทัดฐานว่า ป.พ.พ. มาตรา 733 นั้นเป็นบทบัญญัติที่ไม่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน ข้อสัญญาจ้างงานที่ว่า ถ้าบังคับจ้างแล้วได้เงินจำนวนสุทธิไม่พอชำระหนี้ ลูกหนี้ยินยอมรับผิดชอบให้จนครบ อันเป็นการตกลงยกเว้นบทบัญญัติมาตรา 733 จึงมีผลใช้บังคับ ซึ่งผลก็คือ เมื่อเจ้าหนี้ฟ้องบังคับจ้างงานนำยึดทรัพย์สินจ้างงานออกขายทอดตลาดแล้วได้เงินจำนวนสุทธิไม่พอชำระหนี้ เจ้าหนี้อ่อนมีอำนาจนำยึดทรัพย์สินนอกจ้างงานเพื่อบังคับคดีต่อไปได้ จนกว่าจะได้รับชำระหนี้ครบถ้วน

สำหรับกรณีที่ผู้จ้างซึ่งเป็นบุคคลภายนอกได้จ้างทรัพย์สินเป็นประกันการชำระหนี้ของลูกหนี้ แล้วมีข้อตกลงในสัญญาจ้างว่าถ้าเจ้าหนี้บังคับจ้างแล้วได้เงินไม่พอชำระหนี้ ผู้จ้างยินยอมรับผิดชอบให้จนครบนั้น ศาลฎีกาได้เคยตัดสินไว้ว่า ข้อตกลงดังกล่าวก็มีผลใช้บังคับได้ ทำให้เจ้าหนี้มีอำนาจบังคับคดีเอาที่ทรัพย์สินอื่นของผู้จ้างได้หากบังคับจ้างแล้วได้เงินไม่พอชำระหนี้ (ดูคำพิพากษาฎีกาที่ 168/2518)

หมายเหตุ หากนักศึกษาตอบปัญหาในประเด็นที่สองโดยให้เหตุผลว่า โดยหลักแล้วผู้จ้างซึ่งเป็นบุคคลภายนอกนั้นมีความผูกพันเพียงแค่อำนาจทรัพย์สินของตนจ้างงานเป็นประกันผู้จ้างในกรณีนี้มิได้เป็นลูกหนี้หรือผู้ค้ำประกัน ข้อสัญญาจ้างที่ตกลงให้ผู้จ้างรับผิดชอบหนี้ที่ขาดจำนวนจากการบังคับจ้างต่อไปจนครบจึงไม่น่าจะมีผลใช้บังคับได้ คำตอบเช่นนี้ก็นับว่ามีเหตุผล

คำถาม เมื่อวันที่ 5 มีนาคม 2545 นายขาวออกเช็คล่วงหน้าลงวันที่ 5 เมษายน 2545 สั่งธนาคารกรุงศรีอยุธยาหาชนให้จ่ายเงินสด 200,000 บาทแก่ผู้ถือ และส่งมอบให้นายฟ้าเป็นผู้ทรงเช็ค ระหว่างที่เช็คยังไม่ถึงกำหนดชำระเงิน นายฟ้ามีความจำเป็นต้องใช้เงินจำนวน 100,000 บาท นายฟ้าจึงไปหานายเมฆขอกู้เงิน 100,000 บาท นายเมฆบอกนายฟ้าว่าขอให้มีทรัพย์สินอะไรมาเป็นหลักประกันในการกู้ครั้งนี้ด้วยจึงจะให้กู้ นายฟ้าไม่มีทรัพย์สินอื่นนอกจากเช็คราคา 200,000 บาทฉบับนั้น นายฟ้าจึงมอบเช็คดังกล่าวให้นายเมฆไว้เป็นจำนำและได้สลักหลังไว้เป็นจำนำ ต่อมา นายฟ้าเกิดร้อนเงินขึ้นอีก นายฟ้าจึงหลอกนายเมฆว่าขอยืมเช็คฉบับนั้นไปตรวจสอบกับธนาคารกรุงศรีอยุธยาผู้จ่าย แต่กลับนำเช็คฉบับนั้นไปส่งมอบให้กับนายหมอกเป็นจำนำ นายหมอกจึงเป็น

ผู้ทรงเชิด ต่อมาเมื่อกรณีพิพาทเกิดขึ้นระหว่างนายเมฆกับนายหมอก ให้ท่านวินิจฉัยว่าใครเป็นผู้ทรงเชิดโดยชอบด้วยกฎหมาย และใครมีสิทธิคิดว่ากันระหว่างนายเมฆกับนายหมอก

คำตอบ หลักกฎหมาย ป.พ.พ. มาตรา 751 ประกอบมาตรา 926

วินิจฉัย นายเมฆมีสิทธิคิดว่านายหมอก ตาม ป.พ.พ. มาตรา 751 เพราะตอนที่นายฟ้านำเชิดไปจำหน่ายกับนายเมฆนั้น นายฟ้าได้สลักหลังเป็นจำหน่ายไว้กับนายเมฆเรียบร้อยแล้ว การที่นายฟ้าหลอกนายเมฆว่าขออิมเชิดไปตรวจสอบกับธนาคารและนายเมฆก็ให้ไป นายฟ้ากลับนำเชิดไปส่งมอบให้กับนายหมอกเพื่อเป็นจำหน่ายถึงแม้ว่านายหมอกจะเป็นผู้ยึดถือเชิดไว้ก็ไม่ได้ทำให้นายหมอกเป็นผู้ทรงเชิดโดยชอบหรือมีสิทธิคิดว่านายเมฆ นายหมอกจะได้แย้งว่าตนเป็นผู้รับจำหน่ายเชิดนั้นไม่ได้ เพราะเชิดนั้นได้มีการสลักหลังเป็นจำหน่ายไว้ก่อนแล้วตาม ป.พ.พ. มาตรา 926

คำถาม บุรีกู้เงินจากจันทร์โดยมีที่ดินของอาทิตย์ทำสัญญาจำนองไว้ และมีพुरुเป็นผู้ค้ำประกัน เมื่อหนี้เงินกู้ถึงกำหนดชำระ จันทร์ทวงถามปรากฏว่าบุรีไม่สามารถชำระหนี้ได้ จันทร์จึงฟ้องขอให้บุรีและพुरुร่วมกันรับผิดชอบ พुरुอ้างว่าขอให้บังคับการชำระหนี้จากที่ดินของอาทิตย์ก่อน ดังนี้ อยากรทราบว่า ข้ออ้างของพुरुรับฟังได้หรือไม่ เพราะเหตุใด

คำตอบ หลักกฎหมาย ป.พ.พ. มาตรา 680, มาตรา 690

กรณีเมื่อผู้ค้ำประกันจะร้องขอให้เจ้าหนี้ชำระหนี้เอาจากทรัพย์สินซึ่งเป็นหลักประกัน ตามมาตรา 690 ต้องปรากฏว่า หลักทรัพย์เป็นของลูกหนี้ด้วย เมื่อปรากฏว่าที่ดินเป็นของอาทิตย์ กรณีจึงไม่ต้องด้วย ป.พ.พ. มาตรา 690 พुरुจึงมีความรับผิดชอบตามสัญญาค้ำประกันตาม ป.พ.พ. มาตรา 680

ดังนั้น ข้ออ้างของพुरुรับฟังไม่ได้

คำถาม เบี้ยกู้เงินจากสกลจำนวน 10 ล้านบาท โดยได้นำที่ดิน 1 แปลงราคา 12 ล้านบาท แพพร้อมเรือนไทยในแพ 1 หลัง ราคา 5 ล้านบาท และม้าแข่งจากต่างประเทศจำนวน 5 ตัว ราคา 5 ล้านบาท โดยระบุไว้ว่าหากมีการบังคับจำนองให้เรียงลำดับการบังคับจำนองจากม้าแข่งก่อน แพ และหากยังไม่พอจึงให้บังคับจากที่ดิน ดังนี้อยากรทราบว่าข้อตกลงดังกล่าวมีผลบังคับได้หรือไม่ เพราะเหตุใด

คำตอบ หลักกฎหมาย ป.พ.พ. มาตรา 710

การที่ผู้จ้างจะจ้างทรัพย์สินหลายสิ่งเพื่อเป็นประกันหนี้รายเดียว สามารถกระทำได้ตามกฎหมาย และในการนี้คู่สัญญาจะตกลงกันได้เฉพาะในกรณีเท่านั้น คือ

1. ให้ผู้รับจ้างใช้สิทธิบังคับเอาแก่ทรัพย์สินซึ่งจ้างตามลำดับอันระบุไว้
2. ให้ถือเอาทรัพย์สินแต่ละสิ่งเป็นประกันหนี้เฉพาะแต่ส่วนหนึ่งส่วนใดที่ระบุไว้

กรณีตามปัญหา การที่ตกลงกันให้บังคับการจ้างจากม้าแข่ง แพ และที่ดิน จึงเป็นข้อตกลงซึ่งไม่ขัดต่อกฎหมายมีผลบังคับได้ตาม ป.พ.พ.มาตรา 710

คำถาม แดงรับจ่านารถยนต์จากเหลืองระหว่างสัญญาจ่านำแดงอยากไปพักผ่อนชายทะเล จึงถือโอกาสนำรถยนต์ที่รับจ่านั้นขับไปเที่ยวชายทะเลและได้ทำการดูแลอย่างดี แต่ระหว่างขับไปกลางทางได้ถูกรถบรรทุกชนจนรถดังกล่าวบุบเสียหาย แดงได้รับบาดเจ็บ เหลืองทราบข่าวจึงขอให้แดงรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายที่เกิดจากรถยนต์บุบเสียหาย แดงอ้างว่าเป็นอุบัติเหตุ อยากทราบว่าข้ออ้างของแดงรับฟังได้หรือไม่ เพราะเหตุใด

คำตอบ หลักกฎหมาย ป.พ.พ. มาตรา 760

การที่ผู้รับจ้างเอาทรัพย์สินที่รับจ้างออกใช้สอยโดยผู้จ้างมิได้ยินยอมด้วย ผู้รับจ้างจักต้องรับผิดชอบเพื่อการที่ทรัพย์สินนั้นสูญหายหรือบุบสลาย แม้ทั้งที่เป็นเหตุสุดวิสัย

กรณี ตามปัญหา ข้ออ้างของแดงรับไม่ได้ เพราะเป็นการนำทรัพย์สินที่จ้างไปใช้โดยมิได้รับความยินยอม